

100-lecie Politechniki Warszawskiej

Koło Absolwentów

Wydziału Mechaniki Precyzyjnej/Mechatroniki PW

**DZIEKANI WYDZIAŁU MECHANIKI
PRECYZYJNEJ/MECHATRONIKI
POLITECHNIKI WARSZAWSKIEJ**

100-lecie Politechniki Warszawskiej

Koło Absolwentów
Wydziału Mechaniki Precyzyjnej/Mechatroniki PW

DZIEKANI WYDZIAŁU MECHANIKI PRECYZYJNEJ/MECHATRONIKI POLITECHNIKI WARSZAWSKIEJ

Wydanie drugie

Warszawa 2017

Dziekani Wydziału Mechaniki Precyzyjnej/Mechatroniki Politechniki Warszawskiej

Materiały zebrał i opracował zespół w składzie:
Piotr Matejuk, Zdzisław Mrugalski, Janusz Piskorz, Franciszek Szafrąński
przy współpracy kierownictwa Wydziału

Karykatury (podobizny) rysował Andrzej Żewicki (Kraków)

Niniejsza publikacja jest sponsorowana przez Absolwentów
Wydziału Mechaniki Precyzyjnej/Mechatroniki PW oraz firmy:

BIALL Sp. z o.o. Gdańsk, www.biall.com.pl,

Impol-1.pl Sp. J. Warszawa, www.impol-1.pl,

MEFA Sp. z o.o. Błonie, www.mefa.com.pl,

Precoptic SA Warszawa, www.precoptic.pl,

Strona internetowa Koła: <http://absolwenci.mchtr.pw.edu.pl>

Wydanie drugie z okazji 55. rocznicy powstania Wydziału. Wykaz zmian i uzupełnień w tym wydaniu opracował prof. Z. Mrugalski

© Copyright by zespół autorów

ISBN 978-83-7789-477-4

Opracowanie wydawnicze: Joanna Iwanowska

Opracowanie graficzne, projekt okładki: Andrzej Kirsz

Wydawnictwo Naukowe Instytutu Technologii Eksploatacji – Państwowy Instytut Badawczy
Radom, ul. K. Pułaskiego 6/10, tel. centr. 48 36 442 41, fax 48 36 447 65
e-mail: instytut@itee.radom.pl, <http://www.itee.radom.pl>

Spis treści

1. Wprowadzenie	5
2. Dziekani Wydziału Mechaniki Precyzyjnej/Mechatroniki	9
Profesor Henryk Trebert	11
Prof. zw. dr inż. Jerzy Lipka	15
Profesor Jan Matysiak	19
Prof. dr inż. Eugeniusz Ratajczyk	23
Prof. dr hab. inż. Waldemar Oleksiuk	27
Prof. dr inż. Janusz Majcher	31
Prof. dr hab. inż. Zdzisław Mrugalski	35
Prof. dr hab. inż. Romuald Józwicki	39
Prof. dr hab. inż. Grzegorz Pawlicki	43
Prof. dr hab. inż. Jerzy Kurek	47
Prof. dr hab. inż. Krzysztof Lewenstein	51
Prof. dr hab. Natalia Golnik	55
3. Główni współtwórcy Oddziału Mechaniki Precyzyjnej	59
Kierowniczka Dziekanatu Pani Stanisława Hawrat	61
Prof. zw. dr inż. Władysław Tryliński	65
Prof. zw. Eugeniusz Wolniewicz	69
4. Posłowie	73
Bibliografia	75
Aneks nr 1:	
Dziekani i prodziekani Wydziału Mechaniki Precyzyjnej/ Mechatroniki w latach 1962–2017	77
Aneks nr 2:	
Skrócone kalendarium Wydziału Mechaniki Precyzyjnej/Mechatroniki.	79

1. WPROWADZENIE

W roku 2015 minęło 100 lat od chwili utworzenia Politechniki Warszawskiej. Więcej niż połowę tego stulecia liczy sobie **WYDZIAŁ MECHANIKI PRECYZYJNEJ/MECHATRONIKI**, który powstał z przekształcenia utworzonego w 1953 roku **Oddziału Mechaniki Precyzyjnej** na Wydziale Mechanicznym Technologicznym.

Politechnika Warszawska jest spadkobierczynią pierwszej politechniki w Warszawie – Szkoły Przygotowawczej do Instytutu Politechnicznego – powstałej w 1826 roku z inicjatywy Stanisława Staszica. W 1831 roku władze carskie zamknęły uczelnię, po czym nastąpiła kilkudziesięcioletnia przerwa w rozwoju szkolnictwa wyższego na ziemiach polskich. Dopiero w 1898 roku został utworzony Instytut Politechniczny z rosyjskim językiem wykładowym i rosyjską kadrą naukową. Instytut ten – z przerwami – był czynny do 1915 roku – do czasu ewakuacji w głąb Rosji.

W listopadzie 1915 roku, w miejsce dotychczasowej rosyjskiej szkoły inżynierskiej powstała polska uczelnia pod nazwą POLITECHNIKA WARSZAWSKA, entuzjastycznie powitana przez polskie społeczeństwo.

Wraz z rozwojem techniki zmieniała się też struktura organizacyjna w Politechnice Warszawskiej. Zmiany te wynikały m.in. z zapotrzebowania polskiego przemysłu na kadrę inżynierską o coraz to nowych specjalnościach. Oto wydarzenia w powstałej PW, które poprzedziły powstanie Oddziału i Wydziału MP [1, 2]:

- w 1916 roku w nowo powstałej PW został utworzony **Wydział Budowy Maszyn i Elektrotechniki**;
- w 1921 roku nastąpił podział na dwa samodzielne wydziały: **Wydział Mechaniczny** oraz **Wydział Elektrotechniczny** (później: Elektryczny);
- w 1951 roku z Wydziału Elektrycznego został wyłoniony **Wydział Łączności** (obecny Wydział Elektroniki i Technik Informatycznych);
- w 1953 roku na Wydziale Mechaniczno-Technologicznym powstał **Oddział Mechaniki Precyzyjnej**,
- w 1962 roku Oddział MP został przekształcony w samodzielny **Wydział Mechaniki Precyzyjnej**.

Decyzje o utworzeniu Oddziału i Wydziału Mechaniki Precyzyjnej, podobnie jak Wydziału Elektroniki, wynikały z konieczności zapewnienia dopływu kadry inżynierskiej do szybko rozwijającego się w powojennej Polsce nowoczesnego przemysłu precyzyjnego i elektronicznego, a później także przemysłu automatyki i robotyki oraz informatyki.

Organizatorem Oddziału MP i pierwszym dziekanem Wydziału był **prof. Henryk Trebert**, a głównymi współtwórcami Oddziału i Wydziału MP byli: prof. Jan Matysiak, prof. Władysław Tryliński i prof. Eugeniusz Wolniewicz. Szefową dziekanatu od chwili jego powstania przez wiele lat była pani Stanisława Hawrat, która prowadziła sprawy Oddziału MP jeszcze w dziekanacie Wydziału MT. Wszystkie te osoby widoczne są na poniższym rysunku (przed gmachem Nowej Technologii, gdzie początkowo mieścił się Wydział MP); stoją od lewej: prof. W. Tryliński, pani Stanisława Hawrat, dziekan prof. H. Trebert, prof. J. Matysiak i prof. E. Wolniewicz.

Problematyka, którą obejmuje dziedzina umownie zwana „mechaniką precyzyjną”, integruje dyscypliny znajdujące się na pograniczu mechaniki, fizyki (zwłaszcza takich jej działów jak: fizyka ciała stałego, optyka, akustyka) i elektroniki, a także biologii i medycyny. Wymagała ona od pracowników dobrego przygotowania z podstaw konstrukcji oraz podstaw technologii przyrządów precyzyjnych, zwłaszcza związanych z projektowaniem i wytwarzaniem elementów oraz urządzeń precyzyjnych i elektronicznych, podstaw automatyki (w tym analogowego i cyfrowego przetwarzania sygnałów), podstaw informatyki oraz teorii pomiarów (w tym metod planowania eksperymentu i statystycznej analizy wyników pomiarów).

Pół wieku dla dziedziny techniki, umownie zwanej „mechaniką precyzyjną”, jest to okres, w którym dokonały się ogromne przeobrażenia. Przemiany te występowały też w działalności Wydziału MP.

W 1996 r. Wydział przyjął obecną nazwę: WYDZIAŁ MECHATRONIKI. Nazwę tę zaproponował już w 1987 r. organizator i pierwszy dziekan Wydziału prof. Henryk Trebert. Jednak dopiero w wyniku przeobrażeń, jakie nastąpiły na Wydziale, Rada Wydziału MP podjęła w marcu 1996 r. uchwałę o zmianie nazwy Wydziału, zatwierdzoną następnie przez Senat Politechniki Warszawskiej. Nazwa ta obowiązuje od 1.10.1996 roku.

Warto przypomnieć, że termin *MECHATRONIKA* został utworzony pod koniec lat 70. [3]. Wprowadzono go w Japonii jako określenie zastosowania elektroniki i techniki komputerowej do sterowania systemami mechanicznymi – przy jednoczesnym przesunięciu znacznej części realizowanych funkcji tych systemów z obszaru mechaniki do elektroniki i oprogramowania:

MECHANika + elekTRONIKA.

Istnieją różne definicje terminu **mechatronika**. Definicje te można znaleźć zarówno na stronach internetowych wielu uniwersytetów, jak i w licznych publikacjach [5]. Pomimo pewnych różnic są one zbliżone do definicji przyjętej przez Międzynarodową Federację Teorii Maszyn i Mechanizmów IFTMM (*International Federation for the Theory of Machines and Mechanism*):

***Mechatronika** jest synergiczną kombinacją mechaniki precyzyjnej, elektronicznego sterowania i systemowego myślenia przy projektowaniu produktów i procesów produkcyjnych.*

Najistotniejszą cechą urządzeń mechatronicznych jest zdolność do wiernego przetwarzania i przekazywania informacji (w formie sygnałów mechanicznych, elektrycznych, pneumatycznych, optycznych, chemicznych, biologicznych) przy jednoczesnym wysokim stopniu automatyzacji tych urządzeń. Generalne założenie konstrukcyjne dla urządzeń mechatronicznych polega na przejściu przez samo urządzenie odpowiedzialności za niższe poziomy realizacji procesu/zadania, co umożliwia użytkownikowi skoncentrowanie się na funkcjach wyższego rzędu. Ogólna koncepcja MECHATRONIKI może być wykorzystana w różnych rozwiązaniach technicznych – począwszy od procesów produkcyjnych aż do poszczególnych wyrobów.

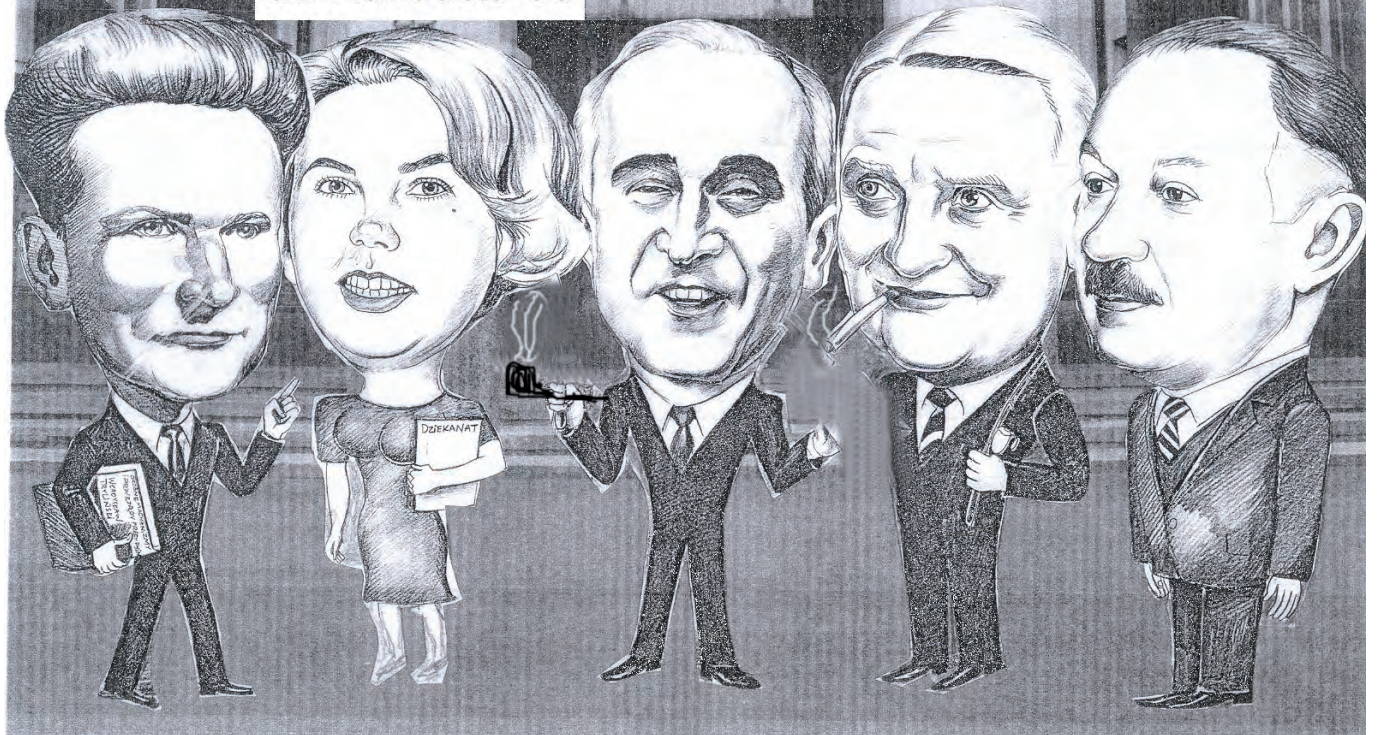
Historię i dorobek Wydziału MP oraz sylwetki ludzi, którzy ten wydział tworzyli, bardziej szczegółowo przedstawiono w publikacjach okolicznościowych – wydawanych z okazji okrągłych rocznic powstania Wydziału [4–8]. W tym opracowaniu postanowiono jednak zamieścić chociażby związane informacje poświęcone zarówno wybitnemu inżynierowi i organizatorowi powojennego przemysłu precyzyjnego oraz głównemu organizatorowi naszego Wydziału –

ROK 1962

POLITECHNIKA WARSZAWSKA
Wydział
Mechaniczny Technologiczny

POLITECHNIKA WARSZAWSKA
Wydział
Mechaniki Precyzyjnej

ul. Narbutta 85

profesorowi Henrykowi Trebertowi, jak i pozostałym dziekanom. Wszyscy oni są szczególnie zasłużeni w rozwoju naszego Wydziału. Wykaz dziekanów i prodziekanów Wydziału w latach 1962–2017 zestawiono w **Aneksie nr 1**, a sylwetki biograficzne wszystkich dziekanów oraz głównych współtwórców Oddziału MP i Wydziału przedstawiono w następnych rozdziałach.

* * *

Niniejsze wydawnictwo powstało z inicjatywy i według pomysłu absolwenta naszego Wydziału kolegi dr. inż. Janusza Piskorza. Był on także pomysłodawcą i autorem koncepcji medalu pamiątkowego wybitego w 2012 r. przez Mennicę Państwową z okazji 50-lecia wydziału. Za obie te inicjatywy i wkład pracy przy ich realizacji należą się Koledze Januszowi ogromne wyrazy uznania.

Zdzisław Mrugałski

Medal pamiątkowy wybity przez Mennicę Państwową z okazji 50. rocznicy powstania Wydziału (2012) – według koncepcji naszego absolwenta dr. inż. J. Piskorza i projektu art. plastyka T. Tchórzewskiego (fot. Z. Mrugałski)

**2. DZIEKANI
WYDZIAŁU MECHANIKI
PRECYZYJNEJ/MECHATRONIKI**

PROFESOR HENRYK TREBERT

Profesor Henryk Trebert

Kadencje: 1962–1964, 1964–1966, 1966–1968 oraz 1975–1977

Henryk Trebert urodził się 2 grudnia 1906 r. w Warszawie. Studia wyższe ukończył na Wydziale Mechanicznym Politechniki Lwowskiej. Pracę zawodową rozpoczął jako laborant w 1937 r. w Centralnym Laboratorium Państwowych Wytwórni Uzbrojenia w Warszawie, wykonując pracę na temat skrawalności stali automatowych i mosiądzu. W 1939 r. inż. H. Trebert został mianowany kierownikiem laboratorium w budującej się Fabryce Amunicji w Kraśniku.

W czasie wojny inż. H. Trebert był zatrudniony w PZO w Warszawie, które były w tym czasie filią zakładów ZEISS-a. W 1944 r. brał czynny udział w pracach przy zabezpieczeniu przed wywiezieniem i zniszczeniem najwartościowszego sprzętu pomiarowego.

Bezpośrednio po wyzwoleniu Pragi we wrześniu 1944 r. inż. H. Trebert rozpoczął działalność organizacyjną przy uruchamianiu przemysłu, pełniąc funkcje: kierownika Wydziału Przemysłowego na terenie Pragi oraz pełnomocnika Grup Operacyjnych Resortu Gospodarki Narodowej i Finansów PKWN. W czasie tej działalności inż. H. Trebert zabezpieczył przed zniszczeniem znaczną liczbę dzieł sztuki i pamiątek narodowych, które zostały przekazane organizowanemu w tym okresie Muzeum Narodowemu i Muzeum Wojska Polskiego.

Następnie, w roku 1945, inż. H. Trebert jako główny pełnomocnik Grup Operacyjnych na woj. łódzkie organizował przemysł na terenie tego województwa. W kwietniu 1945 r. został powołany na stanowisko dyrektora Łódzkiej Fabryki Zegarów, a w maju tegoż roku objął funkcję wicedyrektora Zjednoczenia Przemysłu Obrabiarkowego, organizując Zjednoczenie Przemysłu Precyzyjnego i Optycznego. Jako dyrektor naczelny tego Zjednoczenia pracował do 1950 r. Był to okres dynamicznego rozwoju krajowego przemysłu precyzyjnego.

Od maja 1950 r. do września 1951 r. inż. H. Trebert pracował na stanowisku dyrektora technicznego Centralnego Biura Maszyn Włókienniczych w Łodzi. Jednocześnie współorganizował przy NOT Wieczorową Szkołę Inżynierską w Łodzi, w której pełnił funkcję dziekana Wydziału Mechanicznego, a następnie prorektora (do grudnia 1952 r.). W końcu 1952 r. inż. H. Trebert został przeniesiony do Ministerstwa Szkolnictwa Wyższego na stanowisko wicedyrektora Departamentu Studiów Technicznych, gdzie kierował reorganizacją studiów dla pracujących oraz opracowaniem metody planowania prac naukowo-badawczych. W resorcie pracował do końca 1954 roku.

Od marca 1953 r. doc. H. Trebert rozpoczął pracę w Politechnice Warszawskiej z zadaniem zorganizowania przy Wydziale Mechanicznym Technologicznym nowego kierunku studiów mechanika precyzyjna i od 1 września 1953 r. został powołany na stanowisko kierownika Katedry Zespołowej Przyrządów Precyzyjnych.

Na Wydziale Mechanicznym Technologicznym doc. H. Trebert sprawował kilkakrotnie funkcję prodziekana Wydziału, a od 1962 r. na utworzonym Wydziale Mechaniki Precyzyjnej pełnił przez trzy kadencje funkcję dziekana (do 1968 r.). W tym czasie osobiście nadzorował budowę nowych gmachów Wydziału MP.

Oprócz kierowania Wydziałem MP oraz katedrą, a później Instytutem, prof. H. Trebert pełnił wiele odpowiedzialnych funkcji w instytucjach naukowych (m.in. w Komitecie Budowy Maszyn PAN, w Komitecie Automatyki i Cybernetyki Technicznej PAN i w Komitecie Nauki i Techniki) oraz w Radach Naukowych instytutów przemysłowych (m.in. w PIAP, OBR PRE-DOM, ITR, PIE). Ponadto prof. H. Trebert pełnił ważne funkcje w Polskim Komitecie Automatyki i Pomiarów, w Zarządzie Głównym SIMP i w Radzie Głównej NOT. Był też jednym z założycieli

i organizatorów międzynarodowych organizacji naukowych IMEKO i IFAC, pełniąc następnie ważne funkcje w IMEKO, a także w FIACC – federacji zrzeszającej te i inne pokrewne organizacje.

Duże zasługi miał prof. H. Trebert w działalności na rzecz rozwoju opracowań i produkcji aparatury naukowo-badawczej, przewodnicząc lub uczestnicząc w wielu komisjach związanych z tą problematyką (m.in. przez 15 lat przewodniczył Radzie Naukowo-Technicznej COBRABID). Jako przedstawiciel Polski prof. H. Trebert uczestniczył również w pracach RWPG, związanych z rozwojem aparatury naukowej.

Przez wiele lat prof. H. Trebert był też członkiem Rady ds. Metrologii przy Polskim Komitecie Normalizacji, Miar i Jakości, a przez ok. 25 lat – przewodniczącym jednego z Zespołów Rzeczoznawców (Mechanika Precyzyjna) w Biurze Znaków Jakości.

Jednak najwięcej pracy i energii prof. H. Trebert poświęcił sprawom rozwoju i unowocześnienia Wydziału Mechaniki Precyzyjnej. Jako dziekan i kierownik katedry prof. H. Trebert stale dążył do udoskonalania i unowocześniania programów studiów. Już w latach sześćdziesiątych na Wydziale MP do programu studiów zostały wprowadzone zajęcia z problematyki wynalazczości oraz z wzornictwa przemysłowego (prof. H. Trebert ściśle też współpracował z Urzędem Patentowym PRL, a także był członkiem Komisji Nagród przy Min. Kultury, oceniającej estetykę wytworów przemysłowych). Przez ok. 35 lat prof. H. Trebert uczestniczył w pracach Zespołów Programowych przy Min. Szkolnictwa Wyższego, m.in. w Zespole Dydaktyczno-Nauk. „Mechanika”.

We wrześniu 1975 r. prof. H. Trebert ponownie został powołany na stanowisko dziekana Wydziału MP i pełnił tę funkcję aż do chwili przejścia na emeryturę, tj. do września 1977 roku. Jednak w dalszym ciągu prof. H. Trebert brał aktywny udział w pracach Rady Wydziału, będąc członkiem licznych komisji RW, a także nadal aktywnie pracował społecznie poza Wydziałem, uczestnicząc w radach naukowych i w pracach SIMP i NOT.

Za wybitne osiągnięcia w pracy zawodowej, naukowej i społecznej Profesor H. Trebert był uhonorowany wieloma wysokimi odznaczeniami państwowymi i organizacyjnymi (NOT i SIMP) oraz był laureatem wielu nagród, m.in. kilkakrotnie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego i dwukrotnie w konkursie „Mistrza Techniki” organizowanym przez „Życie Warszawy” i NOT.

Na uroczystym posiedzeniu Rady Wydziału MP w Małej Auli GG PW w czerwcu 1987 r. prof. Trebert w swym przemówieniu okolicznościowym stwierdził, że nazwa „Mechanika Precyzyjna” już nie odpowiada aktualnemu profilowi Wydziału i zaproponował nową nazwę „Wydział Mechatroniki” (obecnie w użyciu jest termin „mechatronika”). Jednak dopiero sześć lat po śmierci Profesora – w marcu 1996 roku – Rada Wydziału podjęła uchwałę o przyjęciu tej nazwy.

Prof. H. Trebert zmarł nagle 12 marca 1990 r. i został pochowany w grobie rodzinnym na Cmentarzu Powązkowskim.

Osobę zmarłego w 1990 r. profesora Henryka Treberta i Jego wkład w dzieło utworzenia Wydziału oraz kierowania nim, a także ciągłego unowocześniania jego profilu naukowego i dydaktycznego, Rada Wydziału, za zgodą Senatu PW, postanowiła upamiętnić przez nadanie imienia Profesora jednemu z audytoriów, w którym przez wiele lat prowadził swoje wykłady. W czerwcu 1997 r. w ramach uroczystości związanych z 35-leciem Wydziału, przy drzwiach wejściowych do tego audytorium, z udziałem obecnej na uroczystości pani profesorowej Janiny Trebertowej, została odsłonięta tablica pamiątkowa.

Opracował Z. Mrugalski

PROF. ZW. DR INŻ. JERZY LIPKA

Prof. zw. dr inż. Jerzy Lipka

Kadencja: 1968–1971

Jerzy Lipka urodził się 22.04.1917 r. w Warszawie. Studia na Wydziale Mechanicznym (Oddział Lotniczy) w Politechnice Gdańskiej ukończył w 1950 r. z dyplomem mgr inż. mechanika. Doktorat (w dziedzinie dynamiki) uzyskał w 1957 r. w Politechnice Warszawskiej. W tym też roku został powołany na stanowisko docenta, w 1964 r. – na stanowisko profesora nadzwyczajnego, a w 1973 r. – profesora zwyczajnego. Pracował jako konstruktor w precyzyjnym przemyśle elektromaszynowym w Warszawie w latach 1937–1939 i 1950–1962 jako samodzielny konstruktor i kierownik grupy konstrukcyjnej Zakładów Lotniczych (WSK) i Instytutu Lotnictwa, zaś od 1957 do 1962 r. – jako docent w Instytucie Lotnictwa. W 1950 r. rozpoczął pracę w charakterze nauczyciela akademickiego w Politechnice Gdańskiej (mechanika płynów) oraz od r. ak. 1950/51 – w Politechnice Warszawskiej – początkowo na Wydziale Lotniczym, następnie na Wydziale Mechanicznym Energetyki i Lotnictwa, a od 1962 r. na Wydziale Mechaniki Precyzyjnej. Prowadził wykłady, ćwiczenia, laboratoria oraz prace dyplomowe w zakresie mechaniki teoretycznej i stosowanej (mechanika płynów, mechanika ciał stałych, wytrzymałości materiałów i konstrukcji, wybrane działy specjalne mechaniki) na studiach magisterskich dziennych oraz na studiach podyplomowych i doktoranckich.

Profesor J. Lipka wykonał dla gospodarki narodowej ponad sto prac badawczych i konstrukcyjnych. Opublikował kilkanaście monografii, podręczników i skryptów akademickich w dziedzinach swej specjalności. Liczba publikacji w naukowej literaturze periodycznej i kongresowej (konferencje, zjazdy, seminaria, sympozja i in.) znacznie przekracza sto pozycji. W zakresie kształcenia kadr naukowych – był promotorem ponad 20 doktorów i opiekunem kilkunastu habilitantów. Opracował też ponad sto recenzji prac naukowych. Również dorobek publikacyjny prof. J. Lipki zawiera się w ponad stu pracach w postaci: rozpraw, referatów i artykułów zamieszczanych w różnych czasopismach naukowych, sprawozdań z prac badawczych oraz raportów dla organizacji naukowych, zakładów przemysłowych i in. – indywidualnych i zespołowych. Profesor J. Lipka był członkiem wielu rad naukowych, towarzystw i komitetów naukowych (np. Polskie Towarzystwo Mechaniki Teoretycznej i Stosowanej – członek zarządu Oddziału, SIMP, NOT i in.).

Profesor J. Lipka pełnił funkcje: prodziekana na Wydziale Lotniczym PW oraz na Wydziale Mechaniki Precyzyjnej: kierownika Katedry Mechaniki „A” (1962–1970), dyrektora Instytutu Konstrukcji Przyrządów Precyzyjnych i Optycznych PW (1970–1981) oraz prodziekana (1966–1968) i dziekana (1968–1971). W 1987 r. prof. J. Lipka przeszedł na emeryturę, jednakże w dalszym ciągu brał udział w pracach Zakładu Mechaniki Stosowanej i w pracach Rady Wydziału MP.

Profesor zmarł 11 czerwca 1993 roku.

Opracował Z. Mrugalski

WWW.ZEWICKI.PL 2015

PROFESOR JAN MATYSIAK

Profesor Jan Matysiak

Kadencja: 1971–1973

Jan Matysiak urodził się 29.08.1904 r. w Repkach pow. Sokołów Podlaski. Był absolwentem Wydziału Elektrycznego Politechniki Warszawskiej. Wykształcenie z dziedziny optyki zdobył jako asystent prof. Wolfkego – prekursora holografii, potem w Instytucie Optycznym w Paryżu, który ukończył z pierwszą lokatą w 1935 roku.

Pracę zawodową w przemyśle optycznym rozpoczął w 1933 r. w Polskich Zakładach Optycznych, gdzie prowadził prace konstrukcyjno-obliczeniowe (m.in. obiektów mikroskopowych) oraz laboratoryjno-pomiarowe. W czasie wojny nadal pracował w PZO (które wtedy były filią Zakładów ZEISS-a), uzupełniając i rozwijając swoje wiadomości, zwłaszcza w dziedzinie teorii i metodyki obliczeń układów optycznych.

Bezpośrednio po wojnie jako kierownik grup operacyjnych brał udział w zabezpieczaniu przejmowanych obiektów przemysłowych na terenie województw warszawskiego, poznańskiego i pomorskiego. W 1945 r. współpracował w uruchamianiu i kierował hutą szkła optycznego w Jeleniej Górze (późniejsze Jeleniogórskie Zakłady Optyczne), a następnie ponownie podjął pracę w Polskich Zakładach Optycznych, gdzie w latach 1947–1958 był kolejno: dyrektorem technicznym, naczelnym i głównym inżynierem. W tym czasie pod Jego bezpośrednim kierunkiem opracowano szereg nowych konstrukcji układów optycznych (m.in. obiektów fotograficznych i powiększalnikowych), opracowano i uruchomiono produkcję ponad 150 nowych wyrobów z dziedziny geodezji, spektroskopii, medycyny, reprodukcji i sprzętu obronnego. Jednocześnie prowadził zajęcia i opracowywał skrypty dla kursów dokształcających z optyki dla inżynierów. Od 1958 do 1963 r. kierował Centralnym Laboratorium Aparatury Pomiarowej i Optyki, które stało się naukowo-badawczym zapleczem przemysłu precyzyjnego.

W roku 1953 w Politechnice Warszawskiej prof. J. Matysiak objął Katedrę Optyki (późniejsza nazwa: Katedra Przyrządów Optycznych) wchodzącą w skład organizowanego Oddziału Mechaniki Precyzyjnej przy Wydziale MT i z właściwą sobie energią podjął zadania dydaktyczne i organizacyjne w Uczelni, równocześnie pełniąc funkcje kierownicze w PZO, a potem CLAPiO. Przy pomocy mgr. inż. A. Sidorowicza, inż. H. Rusieckiego i inż. S. Jacoszka, a także studiujących wtedy jeszcze asystentów, zaczął tworzyć laboratorium, pracownię pomiarową i warsztat doświadczalny mechaniczny i optyczny. Wyposażenie laboratorium stopniowo zostało wzbogacone o sprzęt w części otrzymany od PZO, ale w większości zaprojektowany i wykonany we własnym zakresie. Pierwsi absolwenci Profesora w roku 1955 rozpoczęli pracę w PZO, WZFO, CLAPiO i zakładach związanych z techniką filmową.

Profesor J. Matysiak w nowo utworzonym Wydziale Mechaniki Precyzyjnej pełnił funkcje prodziekana (1966–1971) i dziekana (1971–1973). Po reorganizacji struktury Uczelni w Instytucie Konstrukcji Przyrządów Precyzyjnych i Optycznych, w którego skład jako Zespół Przyrządów Optycznych weszła b. katedra, prof. J. Matysiak został zastępcą dyrektora ds. naukowych (do 1973 r.). Był członkiem szeregu komisji rektorskich, a także seniorem budowy nowego gmachu MP.

Profesor Jan Matysiak był inspiratorem i współautorem prac naukowo-badawczych z zakresu teorii odwzorowania optycznego, w których wykorzystywał swoje bogate doświadczenie przemysłowe w projektowaniu i konstrukcji urządzeń wykonywanych dla przemysłu optycznego i wdrażanych do produkcji.

$$S_F = -f' \left(1 - \frac{d}{f_2}\right)$$

$$\delta L'_y = A g^3 \cos \theta + B y g^2 (2 + \cos 2\theta) +$$

$$\frac{r_2}{r_1} = \frac{n(2n+1)}{2n^2 - n - 4}$$

$$\frac{\Delta L'}{L'} = \frac{\beta_2 - \beta_1}{\beta_1}$$

$$\frac{\Delta L'}{L'} = \frac{s_1 s_2}{s_1 - s_2} \sum_{i=1}^p \frac{h z_i}{h z_0}$$

$$- \frac{\delta s_2'}{s_2' z} = \frac{N_1 - N_2}{\nu_1 - \nu_2} \triangleright$$

**TAK ONO JEST,
BO TAK MUSI BYĆ**

Prace doktorskie wykonywane pod Jego kierunkiem obejmowały m.in. problematykę analizy i oceny odwzorowania optycznego metodami interferometrycznymi, korelacji warunków obserwacji i właściwości obserwatora, obiektywizacji metod pomiarów refraktometrycznych, obliczeń aberracyjnych układów optycznych.

Działalność Profesora obejmowała także udział w wielu radach naukowych instytutów uczelnianych i przemysłowych, a ponadto udział w redagowaniu czasopism naukowych (m.in. był redaktorem naczelnym czasopisma „Aparatura Naukowa i Dydaktyczna”).

Profesor Jan Matysiak został wyróżniony Nagrodą Państwową III stopnia, Krzyżem Kawalerskim OOP, tytułem „Zasłużony Nauczyciel PRL”, a także odznaką „Zasłużony dla Polskich Zakładów Optycznych”.

Profesor zmarł 3 sierpnia 1991 roku.

Opracował Z. Mrugalski

PROF. DR INŻ. EUGENIUSZ RATAJCZYK

Prof. dr inż. Eugeniusz Ratajczyk

Kadencje: 1973–1975, 1996–1999 i 1999–2002

Eugeniusz Ratajczyk urodził się w 1933 roku w Piotrkowie Kujawskim. Liceum ukończył w 1952 r. we Włocławku, natomiast studia – w 1957 r. na Oddz. MP Wydziału Mechanicznego Technologicznego Politechniki Warszawskiej. Stopień doktora nauk technicznych uzyskał w 1965 r. na Wydziale Mechaniki Precyzyjnej PW, tytuł i stanowisko docenta w 1970 r., tytuł profesora i stanowisko profesora nadzw. – w 1986 r., a stanowisko profesora zwyczajnego – w 1994 roku.

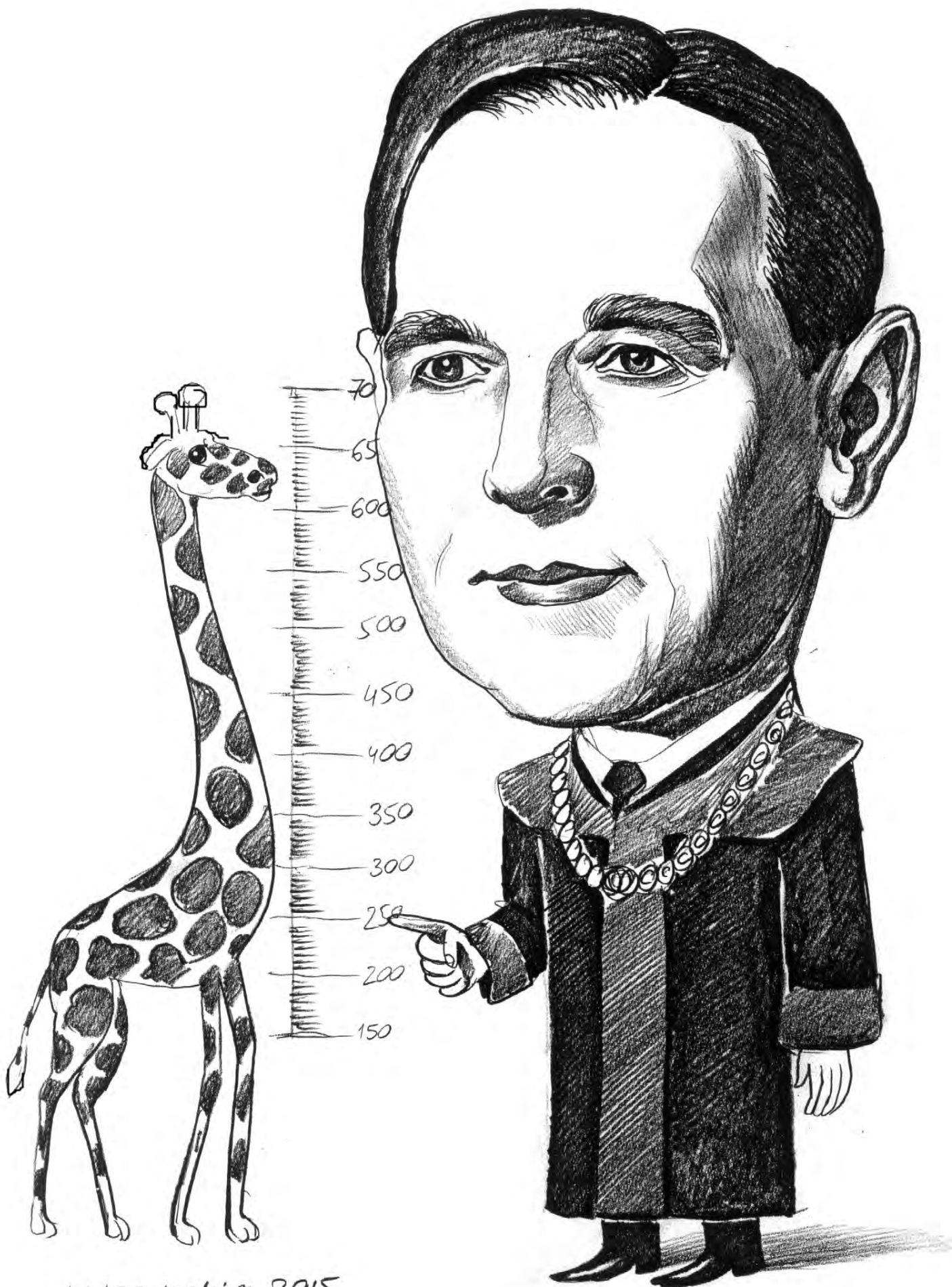
Zainteresowania naukowe prof. E. Ratajczyka związane są z metrologią techniczną i badaniami nad rozwojem współrzędnościowej techniki pomiarowej w tym maszyn i robotów pomiarowych, sensorów i sond pomiarowych. Wcześniej, tj. do roku 1990 zajmował się badaniami nad rozwojem przetworników (mechanicznych, elektrycznych i optoelektronicznych) stosowanych w budowie urządzeń pomiarowych przeznaczonych do dokładnego pomiaru elementów maszynowych, szczególnie elementów przemysłu łożyskowego. Tworzył konstrukcje urządzeń pomiarowych, które po wykonaniu w metalu stosowane były w fabrykach łożysk tocznych.

W ostatnich latach zajmował się współrzędnościową techniką pomiarową w zakresie procedur pomiarowych, budowy i badania własności sond pomiarowych stosowanych w maszynach i robotach pomiarowych oraz opracowywaniem metod badania dokładności maszyn pomiarowych (obejmujące procedury i ich oprogramowania komputerowe, opracowanie użytecznych procedur atestacji i kalibracji maszyn pomiarowych). Prowadził też badania dokładności pomiarów skaningowych.

Profesor E. Ratajczyk jest autorem monografii, rozpraw i artykułów naukowych (łącznie 240 pozycji), 6 podręczników, 184 referaty naukowe (w tym 162 publikowane), 55 artykułów przeglądowych oraz 35 referatów związanych z procesem dydaktycznym. Jest też autorem lub współautorem 6 patentów. Był kierownikiem lub głównym wykonawcą 5 projektów badawczych KBN w latach 1991–2004 i promotorem 11 przewodów doktorskich (w tym 2 cudzoziemców). Jest prekursorem rozwoju w kraju współrzędnościowej techniki pomiarowej. Zainicjował sympozja i seminaria z tego zakresu przekształcone w międzynarodowe konferencje pt.: „Coordinate Measuring Technique”, które odbywają się co dwa lata, oraz krajowe konferencje z międzynarodowym udziałem pt.: „Metrologia w Technikach Wytwarzania”. Pod koniec 2005 roku został wydany kolejny podręcznik (350 str.) pt. „Współrzędnościowa technika pomiarowa”, wyróżniony w 2006 r. nagrodą ministra. Na początku 2016 r. został wydany nowy podręcznik (przy współudziale autorskim prof. A. Woźniaka) o objętości 532 strony pt. „Współrzędnościowe Systemy Pomiarowe”, który został wyróżniony przez Naczelną Organizację Techniczną (NOT) jako najlepsza książka techniczna wydana w 2016 r.

W ramach działalności dydaktycznej prof. E. Ratajczyk prowadził wykłady z przedmiotu metrologia techniczna dla wszystkich studentów na III roku Wydziału Mechatroniki oraz z przedmiotu maszyny i roboty pomiarowe na IV i V roku specjalności robotyka i specjalności inżynieria jakości.

Pełnione funkcje organizacyjne: oprócz funkcji dziekana w latach 1973–1975 i 1996–2002, przez blisko dwadzieścia lat (do roku 1995) był kierownikiem Zakładu Metrologii i Inżynierii Jakości w Instytucie Metrologii i systemów Pomiarowych. Do 2007 r. był opiekunem specjalności „Inżynieria Jakości” i przewodniczącym Komisji Egzaminów dyplomowych na tej specjalności. Ponadto w latach 2001–2007 był przewodniczącym Komitetu Metrologii

www.zewecki.pl 2015

i Aparatury Naukowej Polskiej Akademii Nauk, a od 1 X 2007 r. jest jego przewodniczącym honorowym. W latach 2004–2010 był członkiem Rady Nauki przy Ministrze Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Do 2013 r. był zastępcą przewodniczącego Zespołu Redakcyjnego kwartalnika PAN „Metrology and Measurement Systems” oraz członkiem Zespołu Redakcyjnego miesięcznika „MECHANIK” odpowiedzialnym za dział pomiarów.

Profesor E. Ratajczyk był inicjatorem przebudowy i modernizacji licznych pomieszczeń w budynku Wydziału. Do ważniejszych można zaliczyć budowę samodzielnego klubu studenckiego MECHANIK, przebudowę parteru w niskiej części budynku i zbudowanie Zintegrowanego Ciągu Laboratoriów Badawczych Mechatroniki oraz budowę nowego Centrum Naukowo-Dydaktycznego Technik Multimedialnych, którego głównym składnikiem jest nowe audytorium (sala 11). Ponadto prof. E. Ratajczyk przyczynił się do utworzenia nowego laboratorium w Instytucie Metrologii i Inżynierii Biomedycznej wyposażonego w najnowsze urządzenia pomiarowe takie jak współrzędnościowe maszyny pomiarowe, skomputeryzowane urządzenia do pomiaru mikro- i makrogeometrii powierzchni, skanery laserowe, tomograf komputerowy itp., ulokowane w budynku Wydziału na parterze.

Za zasługi w działalności naukowej i dydaktycznej prof. E. Ratajczyk został wyróżniony ośmioma nagrodami ministra i licznymi odznaczeniami państwowymi – m.in. w 2001 roku Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski.

Prof. E. Ratajczyk mimo że jest na emeryturze, czynnie związany jest z Instytutem i Wydziałem, biorąc udział w kształceniu kadry naukowej (szczególnie w recenzowaniu prac doktorskich i habilitacyjnych) oraz w prowadzeniu niektórych wykładów jak np. „Zaawansowane techniki pomiarów geometrycznych”, w których została uwzględniona nowa tematyka obejmująca przemysłową tomografię komputerową.

Zainteresowania pozazawodowe: narciarstwo, filatelistyka, numizmatyka.

Eugeniusz Ratajczyk

PROF. DR HAB. INŻ. WALDEMAR OLEKSIUK

Prof. dr hab. inż. Waldemar Oleksiuk

Kadencja: 1977–1981

Waldemar Oleksiuk urodził się w 1935 roku w Lubartowie w woj. lubelskim. Ukończył tam liceum ogólnokształcące w 1952 r. W tym też roku rozpoczął studia w Politechnice Warszawskiej na Wydziale Mechaniczno-Konstrukcyjnym. W 1954 r. przeniósł się na Oddział Mechaniki Precyzyjnej (Sekcja Drobnych Mechanizmów i Przyrządów Pokładowych) na Wydziale Mechaniczno-Technologicznym, który ukończył w grudniu 1957 r., uzyskując dyplom mgr inż. mechanika o specjalności mechanizmy drobne i przyrządy pokładowe. Pracę zawodową rozpoczął w styczniu w 1957 r. w Warszawskich Zakładach Telewizyjnych w Dziale Głównego Technologa. W 1959 r. przeszedł do Zakładów Produkcji Urządzeń Radiotechnicznych na stanowisko st. konstruktora i zastępcy kierownika Oddziału Opracowań Prototypowych w Dziale Głównego Konstruktora.

W sierpniu 1961 r. został zaangażowany na pół etatu w Katedrze Konstrukcji Przyrządów Precyzyjnych PW, a w styczniu 1962 r. podjął tam pracę, już na całym etacie, w charakterze st. asystenta. Pracę doktorską wykonaną pod kierownictwem prof. W. Trylińskiego – na temat regulatorów cierno-odśrodkowych – obronił w 1967 r. i awansował na stanowisko adiunkta.

W latach 1968–1974 prowadził zajęcia dydaktyczne z konstrukcji urządzeń elektronicznych w WAT na Wydziałach Elektroniki i Cybernetyki. Na przełomie lat 1969/70 odbył półroczny staż w Ecole Nationale Supérieure de Chronometrie et de Micromécanique w Besançon (Francja).

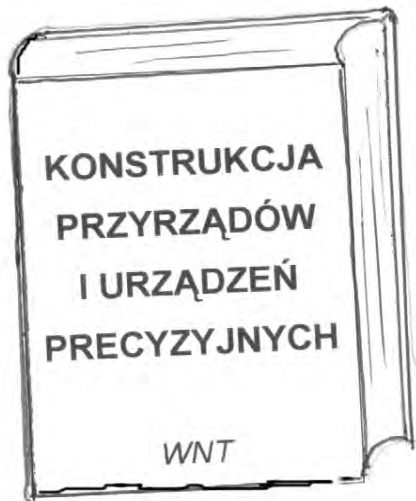
W 1975 r. uzyskał na Wydziale Mechaniki Precyzyjnej stopień doktora habilitowanego, a w 1976 r. został powołany na stanowisko docenta. W 1987 r. został mu nadany tytuł naukowy profesora.

Z chwilą utworzenia w PW struktury instytutowej został powołany na kierownika Zespołu Podstaw Konstrukcji Przyrządów Precyzyjnych (1970–1982). W latach 1973–1977 był prodziekanem Wydziału MP a potem dziekanem (1977–1981). Przez trzy kadencje (1981–1991) był dyrektorem Instytutu Konstrukcji Przyrządów Precyzyjnych i Optycznych. W końcu roku 1988 i przez cały rok 1989 pracował na pół etatu w Przedsiębiorstwie Techniczno-Produkcyjnym „Unitra-Unitech” w Warszawie na stanowisku gł. specjalisty ds. wdrożeń linii światłowodowych opracowanych w IKPPIO.

Profesor W. Oleksiuk specjalizuje się w budowie urządzeń precyzyjnych. Opublikował 10 książek i skryptów oraz ogłosił ponad 180 artykułów i komunikatów naukowych, jest współtwórcą 42 patentów. Wypromował 8 doktorów nauk technicznych.

Od prof. W. Trylińskiego przejął wykłady z „Podstaw konstrukcji urządzeń precyzyjnych” i prowadził je do przejścia na emeryturę w 2008 r. W latach 2001–2008 był opiekunem specjalności Mikromechanika.

Jako dziekan i dyrektor instytutu nawiązał czynną współpracę z zagranicznymi uczelniami: VUT Brno, TU Metz, TU Puchov, STU Iżewsk, UT Bratysława, TU Bukareszt. Był członkiem międzynarodowych komitetów naukowych konferencji w Czechach, Słowacji, Rosji, Rumunii, Francji, Polsce oraz członkiem komitetu naukowego zagranicznych czasopism Gearing & Transmission i Engineering Mechanics. Wielokrotnie recenzował wnioski grantowe dla Grant Agency z Czech i Słowacji i był recenzentem 4 zagranicznych prac doktorskich. Od wielu lat jest członkiem: Sekcji Podstaw Budowy Maszyn PAN, Sekcji Mechatroniki Komitetu Mechaniki

www.zeweckipol.pl 2015

PAN, Sekcji Dynamiki Układów Komitetu Mechaniki PAN, Zespołu Metod Zintegrowanego Projektowania przy Sekcji PKM Komitetu Budowy Maszyn PAN.

Profesor W. Oleksiuk współuczestniczył w organizacji wielu konferencji w Polsce i był członkiem komitetów naukowych tych konferencji (m.in. Mechatronika, Sympozjon PKM, Szkoła Tribologiczna).

Został odznaczony Złotym Krzyżem Zasługi (1976), Złotą Odznaką Zasłużonego dla PW (1978), Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski (1988), a także sześciokrotnie otrzymał nagrody Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Waldemar Oleksiuk

PROF. DR INŻ. JANUSZ MAJCHER

Prof. dr inż. Janusz Majcher

Kadencja: 1981–1982

Janusz Majcher urodził się 28.12.1920 r. w Warszawie. W latach 1937–1939 i 1945–1948 studiował na Wydziale Elektrycznym (Oddział Telekomunikacji) Politechniki Warszawskiej. Stopień doktora nauk technicznych uzyskał w 1961 r., a w roku 1967 został powołany na stanowisko docenta. Tytuł profesora nadzwyczajnego otrzymał w 1979 roku.

Pierwszą pracą Janusza Majchera była w 1945 r. praca nauczyciela matematyki w gimnazjum. W latach 1946–1954 był zatrudniony w Państwowym Instytucie Telekomunikacji. Prawie równocześnie, bo od 1947 r., pracował w Politechnice Warszawskiej – początkowo w Katedrze Radiotechniki, a następnie w Katedrze Urządzeń Radiotechnicznych, zajmując kolejno stanowiska: asystenta, starszego asystenta, adiunkta, od 1954 r. – samodzielnego pracownika nauki, od 1955 r. – zastępcy profesora, a od 1961 r. – starszego wykładowcy. W 1965 r. został przeniesiony na Wydział Mechaniki Precyzyjnej, gdzie objął kierownictwo Katedry Elektroniki. Po włączeniu tej katedry do Instytutu Budowy Sprzętu Precyzyjnego i Elektrotechnicznego, został kierownikiem Zespołu Elektroniki Przemysłowej. W latach 1957–1958 prowadził wykłady i prace dyplomowe w Wojskowej Akademii Technicznej. Od 1958 roku współpracował z przemysłem jako konsultant naukowo-techniczny w Zjednoczonych Zakładach Elektronicznej Aparatury Pomiarowej „Elpo” (później „Meratronik”).

W latach 1969–1971 i 1978–1981 profesor J. Majcher pełnił funkcję prodziekana Wydziału Mechaniki Precyzyjnej, a w 1981 roku został wybrany dziekanem Wydziału.

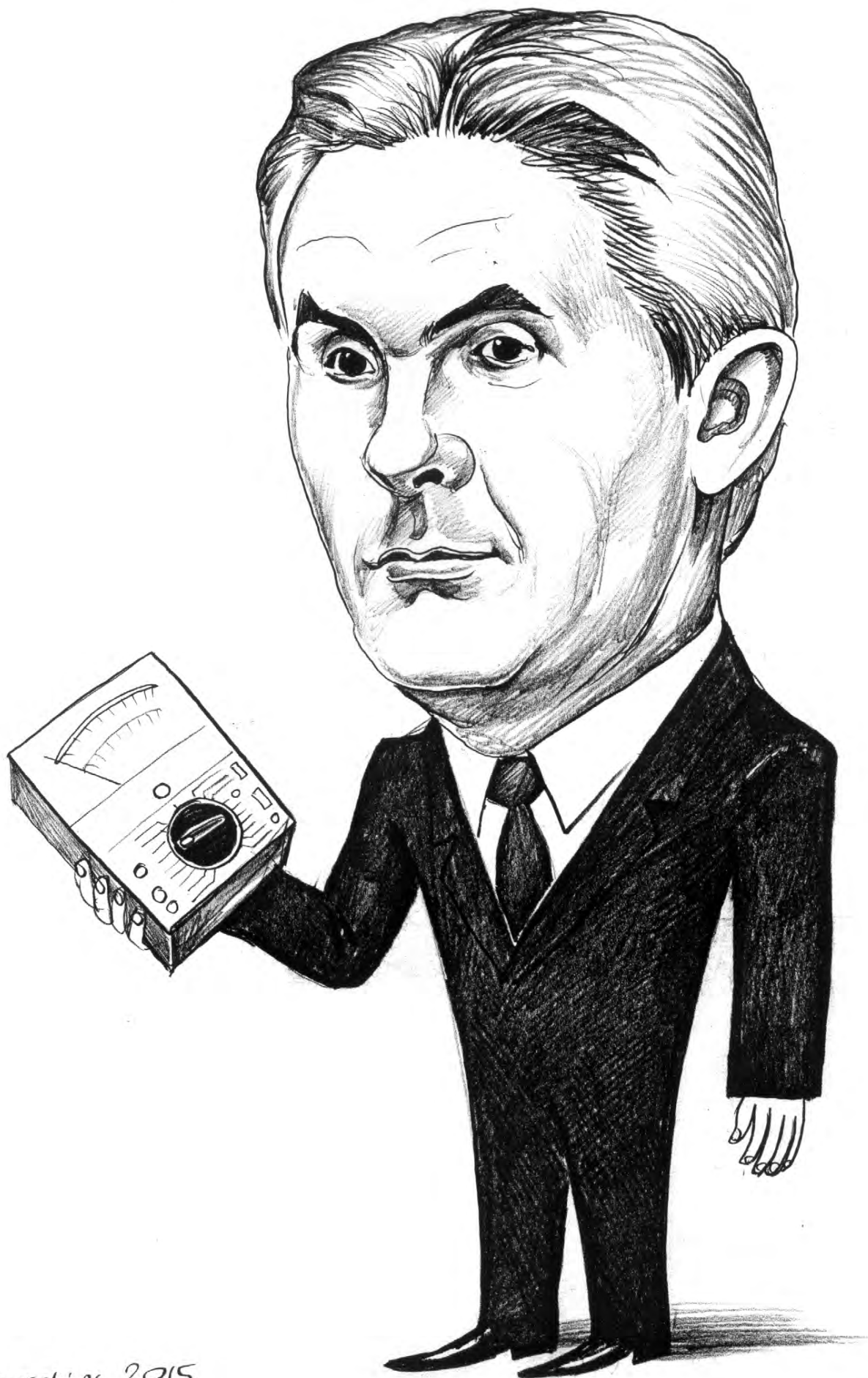
Zainteresowania naukowe profesora dotyczyły głównie zagadnień miernictwa elektronicznego i budowy elektronicznych przyrządów i urządzeń pomiarowych, a także zagadnień modulacji. Jego działalność dydaktyczna koncentrowała się na „Miernictwie elektronicznym” – wykładanym na Wydziale Elektroniki oraz na „Podstawach techniki elektronicznej” – na Wydziale Mechaniki Precyzyjnej. Był jednym z pionierów wdrożenia w kraju cyfrowych metod pomiarów częstotliwości i czasu. Za prace w tej dziedzinie w 1966 r. otrzymał wraz z zespołem Katedry Urządzeń Radiotechnicznych Nagrodę Państwową I stopnia.

Wynikiem współpracy z przemysłem było m.in. opracowanie i wdrożenie do masowej produkcji eksportowej analogowych multimetrów V640 o parametrach odpowiadających szczytowym osiągnięciom techniki światowej. Wraz z zespołem „Elpo” został wyróżniony nagrodą II stopnia „Mistrz Techniki 1971” za wdrożenie do produkcji woltomierzy analogowych i cyfrowych. W roku 1975 został laureatem zespołowej nagrody I stopnia „Mistrz Techniki” za współudział w opracowaniu linii technologicznych do produkcji drutów magnetycznych.

Profesor J. Majcher opublikował ponad 30 prac naukowych, w tym 20 indywidualnie. Za pracę dydaktyczną i naukową został odznaczony między innymi: Krzyżem Kawalerskim OOP, Złotym i Srebrnym Krzyżami Zasługi, Medalem Komisji Edukacji Narodowej i Złotą Odznaką „Zasłużony dla Politechniki Warszawskiej”.

Profesor zmarł 21 stycznia 1982 r. w Warszawie.

Opracował Z. Mrugalski

www.zewecki.pl 2015

PROF. DR HAB. INŻ. ZDZISŁAW MRUGALSKI

Prof. dr hab. inż. Zdzisław Mrugalski

Kadencje: 1982–1984 i 1984–1987

Zdzisław Mrugalski urodził się w 1930 roku w Książu w woj. poznańskim. W 1951 r. ukończył z wyróżnieniem Państwowe Liceum Zegarmistrzowskie w Warszawie (przekształcone później w Technikum Mechaniki Precyzyjnej, dziś już nieistniejące) i rozpoczął studia na Wydziale Mechaniczno-Konstrukcyjnym Politechniki Warszawskiej. Z chwilą powstania w 1953 r. Oddziału Mechaniki Precyzyjnej na Wydz. Mechaniczno-Technologicznym PW przeniósł się na Sekcję Budowy Drobnych Mechanizmów i Przyrządów Pokładowych tego Oddziału. Egzamin magisterski zdał w czerwcu 1956 r.

Jeszcze w czasie studiów, 1.10.1954 r., zaczął pracę w kierowanej przez prof. H. Treberta Katedrze Przyrządów Precyzyjnych na Oddziale MP jako asystent doc. W. Trylińskiego. W 1964 roku na Wydziale MP obronił pracę doktorską z dziedziny drobnomodułowych przekładni zębatych, wykonaną pod kierunkiem prof. dr W. Trylińskiego (była to jedna z pierwszych prac doktorskich wykonanych w PW z wykorzystaniem elektronicznej maszyny cyfrowej). W 1965 r. został powołany na stanowisko adiunkta, a w 1972 r. – na stanowisko docenta. W 1974 r. – również na Wydziale MP – uzyskał stopień doktora habilitowanego. Tytuł naukowy profesora otrzymał w 1991 roku.

W latach 1975 do 1981 (dwie kadencje) na Wydziale MP pełnił funkcję prodziekana ds. nauczania, a od 1.10.1981 r. – funkcję prodziekana ds. naukowych. Od 1.02.1982 r. został powołany przez ówczesnego rektora PW prof. W. Findeisena na stanowisko dziekana Wydziału MP (kadencja ta była wyjątkowo trudna ze względu na obowiązujący w tym czasie stan wojenny). Na funkcję tę został też wybrany przez Radę Wydziału MP na następną kadencję 1984–1987. Od roku 1987 do końca listopada 1990 r. był przedstawicielem Rady Wydziału MP do Senatu PW. W latach 1991–1993 był dyrektorem Instytutu Konstrukcji Przyrządów Precyzyjnych i Optycznych. W 1991 r. spowodował utworzenie w tym instytucie Zakładu Konstrukcji Urządzeń Precyzyjnych, którego w latach 1991–1997 był też kierownikiem. W latach 1976–2001 był opiekunem specjalności Konstrukcja urządzeń precyzyjnych (obecna nazwa: Mikromechanika).

Prof. Z. Mrugalski był promotorem ponad stu prac dyplomowych inżynierskich i magisterskich w specjalności Konstrukcja urządzeń precyzyjnych. Wypromował też 5 doktorów nauk technicznych.

Jest autorem lub współautorem 15 książek i podręczników akademickich, m.in. autorem monografii „Mechanizmy zegarowe” (1972) i „Czas i urządzenia do jego pomiaru” (2008) oraz współautorem poradnika „Konstrukcja przyrządów i urządzeń precyzyjnych” (1996 i 2006), a także autorem ponad 90 publikacji w formie artykułów w czasopismach i referatów na konferencjach naukowych – z dziedziny konstrukcji urządzeń precyzyjnych. Opublikował też ponad 30 prac popularnonaukowych informujących o postępach w pomiarach czasu, mechanice precyzyjnej i mechatronice.

Był członkiem rad naukowych kilku instytutów, m.in. przez wiele lat Przemysłowego Instytutu Automatyki i Pomiarów w Warszawie (1980–2003). Był współorganizatorem czasopisma „POMIARY – AUTOMATYKA – ROBOTYKA” i redaktorem działu w tym czasopiśmie (1996–2010).

W swym dorobku naukowym i zawodowym prof. Z. Mrugalski ma też kilkadziesiąt wdrożonych w przemyśle precyzyjnym prac badawczych i opracowań konstrukcyjnych. Brał również

2015
WWW.ZEWECKI.PL

udział w rekonstrukcji zegara na wieży Zamku Królewskiego w Warszawie, kierując i bezpośrednio uczestnicząc w opracowaniu konstrukcji oraz kierując wykonaniem i montażem mechanizmu zegara na wieży zamkowej (1972–1974). Ponadto sprawuje nadzór nad eksploatacją tego zegara (od 1974 r. do chwili obecnej). Brał też udział w budowie kilku innych zegarów wieżowych i monumentalnych.

Profesor Z. Mrugalski został odznaczony Złotym Krzyżem Zasługi (1974), Medalem Komisji Edukacji Narodowej (1981), Krzyżem Kawalerskim OOP (1984) i Złotą Odznaką „Zasłużony dla Politechniki Warszawskiej” (1979). Ponadto dwukrotnie otrzymał Medal Odbudowy Zamku Królewskiego w Warszawie (1974 i 1984) za udział w rekonstrukcji zegara na Wieży Zygmuntowskiej, a także trzykrotnie nagrody Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego za osiągnięcia dydaktyczne i naukowe. Otrzymał też kilkanaście nagród Rektora PW.

Był lub jest członkiem m.in. następujących organizacji i stowarzyszeń: SIMP (1953–1994); Komitet Budowy Maszyn PAN – członek Sekcji Podstaw Konstrukcji (od 1996); PTM-TiS – członek Oddziału Warszawskiego (od 1984); Towarzystwo Naukowe Warszawskie (od 2005); Polskie Towarzystwo Historii Techniki (od 1985, a od 2005 do 2014 – wiceprezes ZG), Międzynarodowe Stowarzyszenie HOROLOGIUM – Gdańsk (od 1990). Był też współzałożycielem w 2004 r. i prezesem Klubu Miłośników Zegarów (od 2010 r. jest prezesem honorowym).

W roku 2004, po 50 latach nieprzerwanej pracy w PW, przeszedł na emeryturę, jednak w dalszym ciągu bierze czynny udział w pracach wydziału i instytutu.

Zainteresowania pozazawodowe: turystyka, muzyka klasyczna, fotografia, filatelistyka, kolekcjonowanie starych zegarów.

Zdzisław Mrugalski

PROF. DR HAB. INŻ. ROMUALD JÓZWICKI

Prof. dr hab. inż. Romuald Jóźwicki

Kadencja: 1987–1990

Romuald Jóźwicki urodził się w 1934 r. w Warszawie. Maturę uzyskał w 1951 r. w Gimnazjum i Liceum im. Władysława IV w Warszawie i w tym też roku rozpoczął studia na Wydz. Mechanicznym Konstrukcyjnym Politechniki Warszawskiej. Po utworzeniu w 1953 r. na Wydziale Mechaniczno-Technologicznym Oddziału Mechaniki Precyzyjnej przeniósł się na Sekcję Optyki tego Oddziału. W czerwcu 1956 r. otrzymał dyplom magistra inżyniera mechanika ze specjalnością budowa przyrządów optycznych.

Pracę zawodową rozpoczął jeszcze na czwartym roku studiów (luty 1955 r.) na stanowisku młodszego asystenta w Katedrze Optyki. W latach 1956–1958 pracował w Polskich Zakładach Optycznych w Dziale Obliczeń Optycznych na stanowisku konstruktora. Opracował tam szereg konstrukcji wdrożonych do produkcji. Od 1958 r. ponownie jest zatrudniony w Politechnice Warszawskiej i do dziś jest związany z kierunkiem mechaniki precyzyjnej. W 1964 r. jako pierwszy na Wydziale Mechaniki Precyzyjnej obronił pracę doktorską, a w 1977 roku uzyskał stopień doktora habilitowanego. W 1965 roku przez 8 miesięcy przebywał na stażu naukowym w Instytucie Optycznym w Paryżu, zapoznając się ze współczesnymi problemami optyki falowej.

W pierwszym okresie pracy w Politechnice Warszawskiej pogłębiał swoją wiedzę zdobytą na studiach i w pracy w PZO przez rozwiązywanie wielu problemów konstrukcyjnych przy współpracy z przemysłem. Do czasu uzyskania stanowiska samodzielnego pracownika naukowo-dydaktycznego w 1972 roku brał udział w 14 zleconych pracach przez przemysł, przy czym prace konstrukcyjne wykonywał samodzielnie. Wiele z tych konstrukcji znalazło wdrożenie przemysłowe. Do najważniejszych należy zaliczyć wizjer szerokokątny do celów specjalnych (produkcja seryjna w PZO), obiektywy powiększalnikowe (produkcja seryjna w PZO) i rodzinę elipsometrów statycznych (wykonanie 12 szt. w IKPPIO). Ponadto od 1966 roku przez 6 lat pracował na $\frac{1}{4}$ etatu w Warszawskich Zakładach Aparatury Laboratoryjnej i Pomiarowej na stanowisku konstruktora, co zaowocowało dobrym rozpoznaniem technicznych problemów ważnych dla przemysłu.

Na początku lat sześćdziesiątych nastąpiły rewolucyjne zmiany w optyce związane z odkryciem lasera. Techniki światła koherentnego oparte na pojęciach falowych stały się dominujące. Przyrządy optyczne stawały się układami fotonicznymi, co związane było z rozwojem komputerów, techniki światłowodowej i odbiorników macierzowych o wysokim stopniu integracji. Podczas ponad 50-letniej pracy dydaktycznej R. Jóźwicki dostosowywał program dydaktyczny do zmian zachodzących w technice i w tym celu opublikował 6 podręczników akademickich (*Optyka instrumentalna*, WNT 1970; *Optyka laserów*, WNT, 1981; *Teoria odwzorowania optycznego*, PWN 1988; *Podstawy inżynierii fotonicznej*, Oficyna Wyd. PW 2006; *Technika laserowa i jej zastosowania*, Oficyna Wyd. PW 2009; *Technika podczerwieni*, Oficyna Wyd. PW 2014 (podręcznik ten został napisany wspólnie z dr. inż. Leszkiem Wawrzyniukiem). Ponadto przetłumaczył z francuskiego książkę *Holografia optyczna* autorzy J. Vienot, P. Smigielski, H. Royer, WNT 1975 i opracował skrypt *Ćwiczenia z dyfrakcyjnej teorii odwzorowania*, Wyd. PW, Warszawa 1990. Treści podręczników były oparte na prowadzonych wykładach w specjalności Budowa przyrządów optycznych, która po wielu latach przyjęła obecną nazwę Inżynieria fotoniczna. Podręcznik *Teoria odwzorowania optycznego* jest oryginalną monografią teorii odwzorowania w ujęciu falowym bazującą na własnych pracach naukowych. Fragment monografii wydany został przez Polish Chapter SPIE w serii *Research and Development Treatises pt. Distorter Approach to Wave Optical Imaging*, Warsaw 1995.

WWW.ZEWECKI.PL 2015

W podręcznikach *Optyka laserów* i *Technika laserowa i jej zastosowania* zamieszczona jest oryginalna teoria przekształcania wiązki laserowej przez układy optyczne.

Na podstawie dotychczasowych osiągnięć w 1985 roku uzyskał tytuł profesora nadzwyczajnego. W pierwszym okresie po uzyskaniu tytułu profesora dokonał uogólnienia propagacji fali przez dowolny układ liniowych siatek dyfrakcyjnych, co było rezultatem wcześniejszych jego zainteresowań zjawiskiem samoobrazowania.

Z prac o charakterze przemysłowym należy wyróżnić wykonanie konstrukcji wielu różnych typów elipsometrów przeznaczonych do badań powierzchni i cienkich warstw położonych na te powierzchnie oraz kierowanie wieloletnią pracą dotyczącą zaprojektowania, wykonania i przeprowadzenia badań systemu *Telegwiazda* przeznaczonego do przestrzennej orientacji sztucznego satelity za pomocą gwiazd. Aparatura w lipcu 1991 roku została umieszczona z sukcesem na orbicie okołozemskiej. W ostatnich latach wspólnie z Centrum Badań Kosmicznych specjalizował się w projektowaniu i budowie spektrometrów fourierowskich do badania zanieczyszczeń atmosfery.

Podczas swojej pracy w Politechnice Warszawskiej prof. R. Jóźwicki oprócz funkcji prodziekana ds. nauczania (1973–1975) oraz dziekana Wydziału MP (1987–1990) był kierownikiem Zespołu Przyrządów Optycznych w IKPPIO (od 1968 r.), zastępcą dyrektora instytutu ds. dydaktyki (1975–1978) i ds. nauki (1978–1987 i 1990–1991). Był też organizatorem i kierownikiem utworzonego w 1989 r. Zakładu Techniki Optycznej w IKPPIO.

Za osiągnięcia naukowe w dziedzinie optyki i prace organizacyjne w Polskim Oddziale SPIE prof. R. Jóźwickiemu został nadany w 1995 roku tytuł *SPIE Fellow (Fellow of The International Society for Optical Engineering, Bellingham, USA)*.

Romuald Jóźwicki

PROF. DR HAB. INŻ. GRZEGORZ PAWLICKI

Prof. dr hab. inż. Grzegorz Władysław¹⁾ Pawlicki

Kadencje: 1990–1993 i 1993–1996

Urodziłem się w lutym 1933 r. w Koninie. Kształcenie publiczne rozpocząłem jeszcze przed wojną, w przedszkolu u sióstr Urszulanek mieszczącym się w dworku Zofii Urbanowskiej. Potem okupacja niemiecka i „wywózka” z rodzicami w bydłowych wagonach na przymusowe roboty do zachodnich Niemiec. Po drodze kilka „obozów przejściowych”.

Po wyzwoleniu w obozie dla „wysiedleńców” (DP, Niemcy) przyspieszone kursy czytania i pisanie pod opieką rodziców i polskiej szkoły powszechnej. W latach 1946–1947 ukończyłem dwie klasy gimnazjum. Powrót do kraju z ryzykiem dalszego wyjazdu na Syberię (rodzice związani z organizacją marszałka Piłsudskiego POW; w 1920 r. matka w ochotniczej lidze kobiet broniła Krakowa, a ojciec ochotnik dotarł z wojskiem do Kijowa).

W czerwcu 1947 r. powrót do Konina. Rozpaczynam naukę w III klasie gimnazjum (do którego wcześniej uczęszczał Mieczysław Grzegorz Bekker (matura 1924, absolwent PW, konstruktor pojazdu księżycowego, Apollo 11, 1969).

Studia wyższe rozpocząłem w 1951 r. na Wydziale Elektrycznym Szkoły Inżynierskiej w Poznaniu. Po 2 latach przenieśliśmy się na Wydział Łączności Politechniki Warszawskiej, który właśnie wyodrębnił się z Wydziału Elektrycznego razem ze specjalnością „elektrotechnika medyczna”. Specjalność ta została utworzona 1946 r. przez prof. Cezarego Pawłowskiego, ucznia i asystenta Marii Skłodowskiej-Curie. Po ukończeniu studiów zostałem asystentem Profesora w jego Katedrze Radiologii. Był moim promotorem pracy magisterskiej i potem doktorskiej na Wydziale Elektroniki (1965). Mawiał, że jestem „wnukiem po nauce” Marii Skłodowskiej. Równolegle podjąłem studia na Wydziale Lekarskim Akademii Medycznej w Warszawie, które ukończyłem z dyplomem lekarza medycyny (1966).

W 1972 r. zaproponowano mi (prof. Henryk Trebert) kierownictwo Zespołu Elektronicznej Aparatury Medycznej w IBSPiE na Wydziale Mechaniki Precyzyjnej. Z czasem zostałem wicedyrektorem instytutu, prodziekanem, a następnie w roku przełomu politycznego (1990) zostałem z wyboru dziekanem wydziału. Pełniłem tę funkcję przez dwie kadencje.

W nowych warunkach ustrojowych, nastąpił znaczący rozwój kadrowy Wydziału. Wprowadziliśmy wiele zmian w profilu naukowym i edukacyjnym. Wydział stał się multidyscyplinarnym (mechanika precyzyjna, automatyka z robotyką, elektronika, inżynieria biomedyczna, fotonika). Powstały nowe specjalności i kierunki studiów (m.in. inżynieria biomedyczna) oraz uzyskaliśmy uprawnienia doktoryzowania w automatyce i robotyce oraz biocybernetyce i inżynierii biomedycznej, a następnie habilitacji w tej dyscyplinie. W celu podniesienia poziomu przygotowania kandydatów do studiów podwyższono kryteria przyjęcia przez zmniejszenie naboru na studia (ograniczenie liczby miejsc).

Zaczęliśmy od remontów zaniedbanych laboratoriów i sal wykładowych oraz zaplecza socjalnego (toalety). Podjęliśmy nowe inwestycje: nowoczesnie wyposażone Centrum Seminaryjne, klub-bistro dla pracowników i budowę wielofunkcyjnego klubu studenckiego w podziemiu budynku (realizację te dokończył następny dziekan).

Ukoronowaniem zmian, jakie nastąpiły w zakresie rozwoju badań naukowych i utworzenia nowych specjalności i kierunków studiów, było przyjęcie przez Radę Wydziału uchwały

---

¹⁾ Grzegorz – dla przyjaciół, Władysław – dla policji.

Inżynieria biomedyczna ...
... mechatronika

o przyjęciu nowej nazwy, która uwzględniała wszystkie uprawiane dyscypliny i prowadzone kierunki studiów. Podstawą do długich dyskusji w tej sprawie był wcześniejszy wniosek prof. H. Treberta, który w 1987 roku proponował zmienić nazwę Mechanika Precyzyjna na Mechatronika. Uchwała Rady Wydziału z czerwca 1996 r. o zmianie nazwy wydziału została zatwierdzona przez Senat. Z dniem 1.10.1996 r. wydział zaczął działać pod nową nazwą Wydział Mechatroniki jako pierwszy w kraju.

Moja działalność naukowa dotyczy zagadnień techniki medycznej w ochronie zdrowia i w przemyśle. Jestem autorem lub współautorem ponad 160 publikacji (w tym 7 książek) i 12 patentów. Wypromowałem 8 doktorów. Nazwę inżynieria biomedyczna wprowadziłem, występując z wnioskiem o nadanie jej rangi kierunku studiów (1990).

Przez kilka kadencji pełniłem funkcję przewodniczącego lub członka Zespołu w KBN w zakresie inżynierii biomedycznej oraz eksperta w CMKP (Centrum Medycznym Kształcenia Podyplomowego), w zakresie specjalizacji inżynieria medyczna, mającej zastosowanie w medycynie. W roku 2009 zostałem pierwszym konsultantem krajowym ministra zdrowia w dziedzinie inżynierii medycznej.

Działalność w towarzystwach i komitetach naukowych oraz organizacjach społecznych: Polskie Towarzystwo Fizyki Medycznej (członek założyciel i członek honorowy; były przewodniczący); Komitet Fizyki Medycznej i Radiobiologii PAN (były przewodniczący, obecnie przewodniczący honorowy); Komitet Biocybernetyki i Inżynierii Biomedycznej PAN (członek); Towarzystwo Naukowe Warszawskie (Wydział Nauk Technicznych i Rolnych, członek, były przewodniczący Wydziału), Polskie Towarzystwo Inżynierii Biomedycznej (członek), Towarzystwo Ochrony Zabytków (były przewodniczący Oddziału Płockiego, obecnie członek), Rada Fundacji Politechniki Warszawskiej (przewodniczący), Stowarzyszenie Absolwentów i Przyjaciół Politechniki Warszawskiej (członek założyciel, obecnie przewodniczący honorowy).

Byłem członkiem Senatu PW przez 12 lat, w tym przewodniczącym Komisji Organizacji Uczelni przez 2 kadencje Senatu. Obecnie jestem członkiem Konwentu Politechniki Warszawskiej.

Wyróżnienia: Złoty Krzyż Zasługi, Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski, Medal Edukacji Narodowej, złota odznaka Zasłużony dla Politechniki Warszawskiej i inne oraz liczne nagrody.

Jestem żonaty, mam dwoje dzieci (absolwenci PW – naukowcy) i pięcioro wnucząt, mieszkam na wsi w starym odrestaurowanym dworze. Zainteresowania pozazawodowe koncentrują się wokół ochrony zabytków wiejskich, hodowli koni, jeździectwa, szkutnictwa, żeglarstwa (w przeszłości) i majsterkowania.

Grzegorz W. Pawlicki

PROF. DR HAB. INŻ. JERZY KUREK

Prof. dr hab. inż. Jerzy Kurek

Kadencja: 2002–2005

Jerzy Kurek urodził się w Szczecinie. W roku 1969 ukończył Technikum Mechaniczne w Białymstoku. Dalszą naukę, po zdaniu egzaminu wstępnego, kontynuował na Wydziale Mechaniki Precyzyjnej Politechniki Warszawskiej. Pracę dyplomową wykonaną w Instytucie Automatyki Przemysłowej Politechniki Warszawskiej obronił w 1975 roku, uzyskując dyplom magistra inżyniera mechanika o specjalności automatyka.

Stopień naukowy doktora nauk technicznych uzyskał w 1978 roku na Wydziale Mechaniki Precyzyjnej, a stopień naukowy doktora habilitowanego nauk technicznych otrzymał w 1985 roku na Wydziale Elektrycznym PW. Tytuł naukowy profesora nauk technicznych otrzymał w roku 2000 na wniosek Rady Wydziału Mechaniki Precyzyjnej Politechniki Warszawskiej.

Bezpośrednio po ukończeniu studiów, w 1975 roku, podjął pracę zawodową w Instytucie Automatyki i Robotyki Politechniki Warszawskiej. Kolejno zatrudniony był na stanowiskach: asystenta stażysty, asystenta, starszego asystenta, adiunkta, docenta, profesora nadzwyczajnego i profesora zwyczajnego.

W latach 1987–1993 był zastępcą dyrektora IAIr PW ds. nauki. W latach 1994–1996 w kadencji 1993–1996 był prodziekanem Wydziału Mechatroniki PW ds. naukowych, w kadencji 1996–1999 był prodziekanem ds. nauki, a w kadencji 1999–2002 prodziekanem ds. ogólnych. Następnie, w kadencji 2002–2005, był dziekanem Wydziału Mechatroniki.

W latach 1998–2005 był kierownikiem Zakładu Automatyki i Diagnostyki Procesów Przemysłowych, a od roku 2006 jest kierownikiem Zakładu Automatyki w Instytucie Automatyki i Robotyki. Pracując zawodowo w IAIr PW, przygotował rozprawę doktorską, a następnie habilitacyjną.

W 1987 roku przebywał na rocznym stypendium naukowo-badawczym w Uniwersytecie w Bochum (RFN), na przełomie lat 1990/91 przebywał jako *visiting researcher* w Departement d'informatique, Universite du Quebec a Hull, Hull, Quebec, Kanada. W drugiej połowie roku 1991 przebywał jako *visiting faculty (Associate Professor)* w Department of Electrical and Computer Engineering, Oregon State University, Corvallis, Oregon, USA. W okresie 1993–1994 realizował w Service d'Automatique, Universite Libre de Bruxelles, Bruksela, Belgia, wygrany konkurs na projekt naukowy organizowany przez Rząd Stołecznego Regionu Brukseli, Belgia. W roku 1997 przebywał na stypendium rządu Hiszpanii w Grupo de Vision y Robotica, Universidad de Murcia, Cartagena, realizując projekt nt. iteracyjne sterowanie samouczące się robota.

Pracując w IAIr PW, prowadził liczne zajęcia dydaktyczne dla studentów Wydziałów Mechaniki Precyzyjnej oraz Mechanicznego Technologicznego, a także dla słuchaczy Studium Podyplomowego Sterowania Cyfrowego Maszyn i Robotów Przemysłowych oraz Studium Podyplomowego Automatyki Przemysłowej. Był również opiekunem i konsultantem studentów wykonujących prace dyplomowe magisterskie w IAIr PW. W latach 1978–1985 był kierownikiem Laboratorium Podstaw Automatyki w IAIr PW, a w latach 1983–1984 był także współorganizatorem nowo powstającego Laboratorium Automatyki Zabezpieczeń Przeciwpożarowych Procesów Technologicznych w Szkole Głównej Służby Pożarniczej w Warszawie.

Profesor J. Kurek ma osiągnięcia naukowe w zakresie iteracyjnie uczącego się sterowania (*iterative learning control*), syntezy obserwatora stanu dla układu z nieznanym sygnałem

wejściowym, krzepkiej stabilności układów (*robust stability*), teorii układów $N-D$, m.in. sterowalności, obserwowalności, stabilności, aplikacji sieci neuronowych w automatyce, syntezy układu regulacji dla układów z opóźnieniem, analizy stabilności układów z opóźnieniem. Jest autorem bądź współautorem szeregu prac naukowych z zakresu automatyki m.in. nt. obserwowalności, odtwarzalności, sterowalności i stabilności układów dynamicznych. Większość uzyskanych wyników opublikował w renomowanych czasopismach z zakresu automatyki o zasięgu światowym jak *IEEE Transactions on Automatic Control*, *International Journal of Control* i *IEEE Transactions on Systems and Circuits* oraz na międzynarodowych i krajowych konferencjach i sympozjach naukowych, m.in. IX Kongresie IFAC w Budapeszcie, 12 Światowym Kongresie IMACS w Paryżu, 13 Światowym Kongresie IMACS w Dublinie oraz 13 Światowym Kongresie IMACS w Berlinie. Są one cytowane w pracach publikowanych w międzynarodowych czasopismach naukowych.

Profesor J. Kurek współpracuje także z przemysłem. W latach 2013–2015 w elektrowni Kozienice opracował i uruchomił nowy algorytm układu regulacji temperatury pary w przegrzewaczu pary wtórnej. Układ regulacji działa poprawnie, lepiej niż konwencjonalny układ regulacji PI, ale różnice nie są znaczące. Opracowany układ regulacji jest na etapie testowania w elektrowni. Prowadzone są także inne prace nad modyfikacją istniejących układów regulacji w elektrowni.

Otrzymuje do recenzowania artykuły zgłaszane do druku w najbardziej cenionym czasopiśmie z zakresu automatyki *IEEE Transactions on Automatic Control*. Ponadto otrzymuje do recenzji prace zgłaszane do *IEEE Transactions on Circuits and Systems*, *Automatica* i innych. Był członkiem międzynarodowego komitetu programowego 2nd Symposium on Mathematical and Intelligent Models in System Simulation, Bruksela, Belgia, 1993, XII Krajowej Konferencji Automatyki, Gdynia, 1994 oraz the 13th IFAC Congress Program Sub-Committee on Advanced Manufacturing Technology, San Francisco, USA, 1996. Jest edytorem czasopisma „Paladyn”, „Journal of Behavioral Robotics”.

Był przewodniczącym Sekcji Elementów i Urządzeń w Komitecie Automatyki Polskiego Stowarzyszenia Pomiarów, Automatyki i Robotyki POLSPAR. W latach 1998–2012 był członkiem Zarządu Stowarzyszenia, oficjalnego przedstawiciela Polski w międzynarodowych stowarzyszeniach naukowych IFAC, IMECO, IFR. W latach 2000–2008 był przewodniczącym Komitetu Automatyki POLSPAR. Jest również członkiem Senior Member stowarzyszenia Institute of Electrical and Electronics Engineers, Inc., USA.

Za działalność naukową oraz dydaktyczną otrzymywał nagrody Ministra NSzWiT (III stopnia) i Rektora Politechniki Warszawskiej. Ponadto w wyniku uznania wysokiego poziomu osiągnięć naukowych otrzymał 4 stypendia zagraniczne na realizację prac naukowo-badawczych.

Interesuje się sportem, grał wyczynowo w koszykówkę i siatkówkę. Obecnie uprawia rekreacyjnie, takie sporty jak pływanie, żeglarstwo, jazda na nartach, windsurfing itp. Lubi dobre książki, szczególnie *science-fiction*. np. Isaaca Asimova, Stanisława Lema i dobrą muzykę zarówno popularną, jak i poważną, np. Elvisa Presley’a lub Piotra Czajkowskiego, Mikołaja Góreckiego.

Jerzy Kurek

PROF. DR HAB. INŻ. KRZYSZTOF LEWENSTEIN

Prof. dr hab. inż. Krzysztof Lewenstein

Kadencje: 2005–2008 i 2008–2012

Krzysztof Lewenstein urodził się w 1951 roku w Warszawie. Jego edukacja koncentrowała się w bezpośredniej bliskości budynków Wydziału Mechatroniki: w Szkole Podstawowej nr 70 przy ul. Narbutta, czy Liceum Ogólnokształcącym nr 28 im. Jana Kochanowskiego przy ul. Wiktorskiej. Po maturze poważnie rozważał wybór Mechaniki Precyzyjnej jako kierunku studiów ale wystraszony rysunkiem technicznym i geometrią wykreślną wybrał elektronikę.

Dyplom magistra inżyniera radiotechniki w specjalności telewizja uzyskał w maju 1974 roku, a od początku roku ak. 1974/75 rozpoczął pracę jako asystent stażysta w Zakładzie Elektroniki kierowanym przez prof. Janusza Majchera w Instytucie Budowy Sprzętu Precyzyjnego i Elektronicznego na Wydziale Mechaniki Precyzyjnej. W 1976 roku został awansowany na starszego asystenta. Pod koniec lat siedemdziesiątych zaczął przygotowywać pod kierunkiem prof. J. Majchera rozprawę doktorską, jednak prace nad nią zostały przerwane z powodu wyjazdu na półroczny staż do Austrii (firma *Marzek Etiketten*) w 1981 roku, a potem śmierci Profesora na początku 1982 roku. Obowiązki promotora przejął wówczas doc. W. Włodarski i pod jego kierunkiem, w 1983 roku uzyskał stopień doktora nauk technicznych, po czym został adiunktem.

Lata osiemdziesiąte, jeśli nie liczyć półrocznego stażu w *Brighton Polytechnic* połączonego z intensywnym kursem języka angielskiego w 1986 roku, wypełnione były pracą nad układami napędowymi i pomiarowymi w obrabiarkach elektroiskrowych budowanych w ramach CPBR-ów w Instytucie Inżynierii Precyzyjnej i Biomedycznej.

W początku lat dziewięćdziesiątych swe zainteresowania naukowe dr K. Lewenstein przeniósł na inżynierię biomedyczną, a ściślej na komputerowe wspomaganie diagnostyki medycznej z zastosowaniem metod sztucznej inteligencji. Pierwszym poważnym zadaniem w tej dziedzinie był grant badawczy poświęcony diagnostyce choroby wieńcowej z użyciem sztucznych sieci neuronowych, która to tematyka stanowiła podstawę jego rozprawy habilitacyjnej. Później realizował jeszcze kolejny grant dotyczący rozpoznawania stanów nowotworowych sutka na podstawie komputerowej analizy mammografów, a ponadto 2 projekty celowe: pierwszy poświęcony opracowaniu i wdrożeniu terminali mobilnych do radiowozów KGP i drugi, w ramach którego powstała rodzina pomp infuzyjnych, do dnia dzisiejszego stosowana w większości szpitali na terenie kraju (także i poza granicami).

W 2003 roku dr K. Lewenstein uzyskał stopień doktora habilitowanego, a dwa lata później został zatrudniony na stanowisku profesora nadzwyczajnego PW. W 2008 roku jego pierwsza doktorantka obroniła rozprawę doktorską.

Równoległe do opisanej działalności naukowej od początku lat dziewięćdziesiątych nieprzerwanie trwa jego zaangażowanie w kierownictwie Wydziału: w latach 1990–1996 i 2002–2005 był prodziekanem, a od 2005 roku przez dwie kadencje (do 2012) sprawował funkcję dziekana Wydziału.

Za najważniejsze osiągnięcia kierownictwa Wydziału podczas ostatnich dwóch kadencji należy uznać:

- reformę systemu studiów – przejście z systemu jednolitego na studia trójstopniowe (łącznie z doktoranckimi) połączoną z gruntowną reformą programową,
- uporządkowanie sprawy uprawianych kierunków kształcenia, w tym uruchomienie kierunków mechatronika i inżynieria biomedyczna,
- odzyskanie pierwszej kategorii naukowej w ostatniej akcji parametryzacji jednostek,

2015

www.zenicki.pl

- ocieplenie i odnowienie elewacji budynku Wydziału,
- restrukturyzacja Wydziału – utrzymanie struktury instytucyjowej.

Ponadto w kadencji 2008–2012 zrealizowano: opracowanie strategii na lata 2012–2020 oraz przygotowanie opisu procesu kształcenia na Wydziale w systemie tzw. Krajowych Ram Kwalifikacji zgodnie ze znowelizowaną Ustawą o Szkolnictwie Wyższym. Ważnym zadaniem do wykonania było też przygotowanie obchodów 50. rocznicy istnienia Wydziału.

W marcu 2012 r. prof. Krzysztof Lewenstein został wybrany na nowego prorektora PW ds. studiów. Funkcję tę objął 1 września 2012 roku. W 2016 r. został wybrany na drugą kadencję (2016–2020). W listopadzie tegoż roku prof. K. Lewenstein został także wybrany w bieżącej kadencji na funkcję przewodniczącego Konferencji Prorektorów Uczelni Technicznych ds. Studiów i ds. Studenckich.

W 2017 r. otrzymał tytuł profesora.

Zainteresowania pozazawodowe: malarstwo, turystyka, narciarstwo, dobra muzyka.

Krzysztof Lewenstein

PROF. DR HAB. NATALIA GOLNIK

Prof. dr hab. Natalia Golnik

Kadencje: 2012–2016 i 2016–2020

Natalia Golnik w 1972 r. ukończyła XXVI Liceum Ogólnokształcące w Warszawie (Anin) i podjęła studia na Wydziale Fizyki Uniwersytetu Warszawskiego. Studia ukończyła w 1978 r. ze specjalizacją biofizyka, przedstawiając pracę magisterską „Badanie elektrooptycznych właściwości i konformacji amidów i amidowych pochodnych aminokwasów” wykonaną pod kierunkiem prof. Davida Shugara.

W październiku 1978 r. rozpoczęła pracę w Zakładzie Ochrony przed Promieniowaniem Instytutu Badań Jądrowych. Po podziale IBJ została pracownikiem Zakładu Ochrony Radiologicznej nowo utworzonego Instytutu Energii Atomowej.

Od marca 1987 r. przebywała na rocznym stażu (stypendium Międzynarodowej Agencji Energii Atomowej) w Radiobiological Institute TNO, Rijswijk (Holandia) w grupie prof. J.J. Broerse. Po powrocie w 1988 obroniła pracę doktorską.

W latach 1989–1999 była kierownikiem Pracowni Jonizacyjnych Metod Dozymetrycznych w Zakładzie Ochrony Radiologicznej. W 1997 roku uzyskała stopień doktora habilitowanego na Wydziale Fizyki Uniwersytetu Warszawskiego w zakresie fizyki jądrowej stosowanej.

W okresie od listopada 1998 do września 1999 zajmowała stanowisko zastępcy dyrektora Instytutu Energii Atomowej ds. Naukowych. Od 1 września 1999 r. przeszła do pracy na Wydziale Mechatroniki Politechniki Warszawskiej, gdzie kontynuuje prace naukowe w zakresie zastosowań promieniowania jonizującego w medycynie, dozymetrii i ochronie radiologicznej. Stale współpracuje z kilkoma ośrodkami zagranicznymi, m.in. z Europejskim Centrum Badań Nuklearnych (CERN), European Radiation Dosimetry Group (EURADOS) i Physikalsch Technische Bundesanstalt (PTB).

W latach 2004–2012 była zastępcą dyrektora Instytutu Inżynierii Precyzyjnej i Biomedycznej. Brała aktywny udział w przygotowaniu wniosku o utworzenie nowego kierunku studiów Inżynieria Biomedyczna oraz organizacji kształcenia na tym kierunku w Politechnice Warszawskiej.

W 2010 r. uzyskała tytuł naukowy profesora w dyscyplinie biocybernetyka i inżynieria biomedyczna.

Regularnie pełni funkcję recenzenta projektów badawczych oraz recenzenta międzynarodowych czasopism naukowych, rozpraw doktorskich i habilitacyjnych. Jest zastępcą koordynatora projektu Centrum Badań Przedklinicznych i Technologii w Politechnice Warszawskiej.

Od 1 września 2012 r. prof. Natalia Golnik jest dziekanem Wydziału Mechatroniki.

Natalia Golnik

LAC, GENEVE

2017
WWW.ZEWECKI.PL

3. GŁÓWNI WSPÓŁTWÓRCY ODDZIAŁU MECHANIKI PRECYZYJNEJ

STANISŁAWA HAWRAT

Kierowniczka Dziekanatu Pani Stanisława Hawrat

Stanisława Hawrat w chwili powstania samodzielnego Wydziału Mechaniki Precyzyjnej objęła stanowisko Kierownika Administracyjnego Wydziału MP. Pierwszym jej zadaniem było zorganizowanie dziekanatu nowego Wydziału i zarejestrowanie przeniesionych z Wydziału MT ponad 500 studentów oraz zorganizowanie pracy w dziekanacie pomimo bardzo skromnych warunków (do dyspozycji był telefon i maszyna do pisania). Warunki te nieco polepszyły się, gdy Wydział otrzymał pierwszy (trzy piętrowy) budynek.

Okres zatrudnienia na Wydziale Stanisława Hawrat (przez społeczność wydziałową powszechnie zwana „Dziekanicą”) wspomina jako wiele chwil radosnych i dających satysfakcję z wykonywanej pracy – w dobrej atmosferze i jak na tamte czasy – w warunkach komfortowych. Swoich przełożonych – dziekanów Wydziału – pamięta jako wspaniałych, życzliwych i wyrozumiałych nie tylko dla studentów, ale i dla niej. Zachowuje ich w swej wdzięcznej pamięci.

Stanisława Hawrat zakończyła pracę na stanowisku kierowniczki dziekanatu w 1995 roku – w związku z przejściem na emeryturę i kilkumiesięcznym prywatnym wyjazdem do Paryża. Obecnie w dalszym ciągu często uczestniczy w uroczystościach i imprezach organizowanych na Wydziale Mechatroniki.

Stanisława Hawrat

PROF. ZW. DR INŻ. WŁADYSŁAW TRYLIŃSKI

Prof. zw. dr inż. Władysław Tryliński

Urodził się 31 stycznia 1907 r. w Wilnie. Po ukończeniu Wydziału Mechanicznego Politechniki Warszawskiej w 1932 r. rozpoczął pracę w Fabryce Karabinów w Warszawie, początkowo na wydziałach produkcyjnych, a następnie zajmował stanowisko konstruktora, później kierownika Biura Technologicznego. W fabryce tej m.in. kierował przygotowaniem do produkcji licencyjnej maszyny do pisania „EFKA”. W następnych latach inż. Wł. Tryliński brał udział w opracowaniu konstrukcji celownika bombowego do polskiego samolotu „Łoś”.

Po wojnie inżynier Władysław Tryliński pracował na stanowiskach kierowniczych w przemyśle precyzyjnym w Warszawie i równocześnie wykładał w Państwowym Liceum Zegarmistrzowskim. W latach 1950–1951 prowadził także wykłady w Szkole Inżynierskiej im. Wawelberga i Rotwanda.

Profesor W. Tryliński był współorganizatorem i jednym z pierwszych wykładowców utworzonego w 1953 r. Oddziału Mechaniki Precyzyjnej w Politechnice Warszawskiej, którego głównym organizatorem był prof. Henryk Trebert. Od początku powstania tego Oddziału prof. Wł. Tryliński był kierownikiem Zakładu Budowy Drobnych Mechanizmów i Przyrządów Pokładowych. Po przekształceniu w 1962 roku Oddziału MP w samodzielny Wydział Mechaniki Precyzyjnej prof. W. Tryliński objął kierownictwo Katedry Konstrukcji Przyrządów Precyzyjnych. Funkcję tę pełnił aż do zmiany struktury organizacyjnej Politechniki Warszawskiej w 1970 roku. W latach 1962–1966 prof. W. Tryliński był też prodziekanem Wydziału MP.

Profesor W. Tryliński miał wybitne osiągnięcia naukowe w dziedzinie konstrukcji przyrządów precyzyjnych, zarówno w konstrukcjach opracowanych pod jego kierunkiem i wdrożonych w przemyśle jak i w publikacjach. Był autorem znanego w kraju i za granicą podręcznika o charakterze monograficznym *Drobne mechanizmy i przyrządy precyzyjne – Podstawy konstrukcji* (WNT, I wyd. w 1961, II wyd. w 1963, III wyd. w 1978 r.). Praca ta została wydana również w języku angielskim (wyd. PERGAMON-PRESS, 1971 r.). Pod kierunkiem prof. W. Trylińskiego zespół składający się głównie z jego współpracowników opracował *Poradnik konstruktora przyrządów precyzyjnych i drobnych*, którego dwa wydania ukazały się w Wydawnictwach Naukowo-Technicznych. Prof. W. Tryliński był też współautorem podręcznika *Konstrukcja przyrządów i urządzeń precyzyjnych* (WNT, 1996).

Szereg oryginalnych prac naukowych z dziedziny mechaniki precyzyjnej prof. W. Tryliński opublikował także w czasopismach technicznych krajowych i zagranicznych. Był również współautorem dzieła *Handbook of Measurement Science* (John Wiley & Sons, 1983). Profesor W. Tryliński był także autorem lub współautorem ponad 40 patentów.

Wybitne osiągnięcia miał prof. W. Tryliński także w dziedzinie dydaktyki. Był twórcą kilku oryginalnych przedmiotów wykładanych na Wydziale MP, takich jak: Podstawy konstrukcji przyrządów precyzyjnych, Maszyny biurowe (zastąpione później przez Mechaniczne urządzenia informatyki), Mechanizmy zegarowe oraz Metodyka konstruowania urządzeń precyzyjnych (prowadzenie tych przedmiotów z czasem zostało przejęte przez Jego współpracowników). Pod Jego kierunkiem prowadzonych było ok. 300 prac dyplomowych inżynierskich i magisterskich.

Zamiłowanie prof. Trylińskiego do pracy naukowej i dydaktycznej, jak również jego zdolność do zarazania zapałem do pracy naukowej swoich współpracowników, a także ogromna pracowitość, doprowadziły do stworzenia **szkoły naukowej w dziedzinie konstrukcji przy-**

2015
WWW.ZEWECKI.PL

rzędów precyzyjnych. Wielu jego uczniów uzyskało stopień doktora nauk technicznych (wypromował 17 doktorów, w tym 14 pracowników PW) lub doktora habilitowanego, a kilku z nich otrzymało tytuł naukowy profesora (z kolei profesorowie ci wypromowali już następnych kilkunastu doktorów).

Profesor W. Tryliński łączył pracę w uczelni z aktywną pracą społeczną w SIMP (był założycielem i przez wiele kadencji przewodniczącym Sekcji Metrologii, Automatyki i Mechaniki Precyzyjnej), był współzałożycielem i przez wiele lat redaktorem czasopisma „POMIARY AUTOMATYKA KONTROLA”, a także uczestniczył w radach naukowych wielu instytucji, m.in. Przemysłowego Instytutu Automatyki i Pomiarów w Warszawie, OBR Środków Organizacyjno-Technicznych PREBOT w Radomiu, Instytutu Maszyn Matematycznych w Warszawie, OBR PREDOM w Warszawie oraz Instytutu Automatyki Politechniki Śląskiej w Gliwicach.

Za osiągnięcia w pracy zawodowej, naukowej i społecznej prof. W. Tryliński został odznaczony wieloma wysokimi odznaczeniami państwowymi, m.in. Krzyżem Oficerskim OOP i Medalem Komisji Edukacji Narodowej, oraz organizacyjnymi, m.in. Medalem prof. Henryka Mierzejewskiego i Odznaką Honorową SIMP. Był również laureatem wielu nagród, m.in. trzykrotnie nagród Ministra Nauki i Szkoln. Wyższ. i dwukrotnie nagród w Konkursie „Mistrza Techniki” organizowanym przez „ŻYCIE WARSZAWY”. W 1999 roku prof. W. Tryliński został wyróżniony Medalem Politechniki Warszawskiej.

Profesor Władysław Tryliński zmarł 13.04.2000 r.

Opracował Z. Mrugalski

PROF. ZW. EUGENIUSZ WOLNIEWICZ

Prof. zw. Eugeniusz Wolniewicz

Eugeniusz Wolniewicz urodził się 25.10.1904 r. w Łodzi. W 1923 roku ukończył Miejskie Gimnazjum w Łodzi o kierunku matematyczno-przyrodniczym. Studia wyższe ukończył na Wydziale Mechanicznym Politechniki Warszawskiej w roku 1931.

Najpierw pracował w Głównym Urzędzie Miar jako kierownik referatu i pracowni długości, a od roku 1933 aż do wybuchu II wojny światowej – w Centralnym Laboratorium Państwowych Wytwórni Uzbrojenia – jako kierownik Pracowni Pomiarów Ścisłych. W okresie tym pełnił szereg funkcji społecznych, będąc na przykład w latach 1935–1938 Sekretarzem Generalnym SIMP. Ponadto w latach 1937–1939 był zastępcą redaktora naczelnego „Przeglądu Mechanicznego”.

W okresie wojny prof. E. Wolniewicz prowadził Biuro Techniczne i zajmował się produkcją narzędzi rolniczych.

Po wojnie w latach 1946–1953 pracował w Polskim Komitecie Normalizacyjnym, gdzie prowadził Komisję Pomiarów Warsztatowych zajmującą się normalizacją narzędzi pomiarowych oraz redagował miesięcznik naukowo-techniczny „Wiadomości PKN”. Jednocześnie od roku 1951 objął funkcję adiunkta w Katedrze Skrawania Metali i Pomiarów Warsztatowych na Wydziale Mechanicznym Technologicznym.

Od roku 1953 na stałe związał się z Politechniką Warszawską, podejmując pracę na stanowisku zastępcy profesora, a od roku 1954 – na stanowisku docenta.

Profesor E. Wolniewicz był kontynuatorem tej dziedziny wiedzy, którą w Politechnice Warszawskiej zapoczątkowali i rozwijali prof. H. Mierzejewski, a następnie prof. E. Oska. Chodzi tu o metrologię długości i kąta, związaną z wytwarzaniem elementów maszyn i urządzeń. Profesor E. Wolniewicz prowadził od 1951 roku zajęcia z metrologii technicznej oraz z zmienności i analizy wymiarowej na Wydziale Mechaniczno-Technologicznym. W latach 1955–1970, jako kierownik Katedry Metrologii Technicznej, przyczynił się do znacznego rozwoju metrologii. Zostały także stworzone podstawy do naukowego rozwoju tej dyscypliny.

Profesor E. Wolniewicz był prekursorem zastosowań interferencji świetlnej w dokładnych pomiarach długości, nad którymi to zagadnieniami pracował jeszcze w latach 1929–1939, najpierw w Głównym Urzędzie Miar, a następnie w Centralnym Laboratorium Państwowych Wytwórni Uzbrojenia. Zasługą prof. E. Wolniewicza, jako profesora i jako kierownika Katedry, a następnie w latach 1970–1975 dyrektora Instytutu Metrologii i Budowy Przyrządów Pomiarowych, było m.in. to, że potrafił dokonać prawidłowego doboru kierunku badań, które z jednej strony wiązały się z rozwojem podstaw budowy aparatury pomiarowej i z drugiej strony obejmowały prowadzenie takich prac badawczych, które wiązały się z zastosowaniem nowych zjawisk fizycznych w metodach pomiaru (m.in. zastosowanie światła laserowego w pomiarach interferencyjnych długości i kąta, w tym w pomiarach dyfrakcyjnych obejmujących mikrorozmiary).

Jednym z ważniejszych działań rozwijanych osobiście przez Profesora były zagadnienia dotyczące metod optymalizacji wymiarowych stosowanych w analizie wymiarowej. Prace z tego za kresu były publikowane i prezentowane na wielu konferencjach krajowych i zagranicznych, m.in. na VI Kongresie IMEKO w Sztokholmie.

Profesor E. Wolniewicz ma także osiągnięcia i zasługi w organizacji działalności naukowej i dydaktycznej, był współtwórcą Oddziału, a później Wydziału Mechaniki Precyzyjnej. W latach 1959–1960 był dziekanem Wydziału Mechanicznego-Technologicznego. Pełnił także szereg funkcji społecznych, m.in. w latach 1960–1963 był przewodniczącym Podkomitetu Pomiarów

2015.
WWW.ZEWECKI.PL

w Polskim Komitecie Pomiarów i Automatyki NOT, a w latach 1961–1971 był delegatem tego komitetu w Międzynarodowej Konfederacji Pomiarów IMEKO.

Profesor E. Wolniewicz opublikował 43 prace w postaci artykułów, studiów, rozpraw i referatów. Był promotorem 10 doktorów, z których część została zatrudniona na stanowiskach profesorów i docentów. Jest wychowawcą licznej rzeszy specjalistów metrologów (ocenia się, że jego wykładów wysłuchało ok. 8000 słuchaczy studiów dziennych i podyplomowych).

Liczne nagrody i odznaczenia, jakie prof. Wolniewicz uzyskał w swej działalności twórczej (w tym nagrody Ministra, nagroda Mistrza Techniki i inne), są tylko fragmentem uznania, jakim cieszył się w całej społeczności akademickiej.

Profesor zmarł 29.01.1991 r. w Warszawie.

Opracował: Z. Mrugalski

4. POSŁOWIE

Od początku swego istnienia Oddział (od 1953 r.), a później Wydział Mechaniki Precyzyjnej (od 1962 r.) miał charakter interdyscyplinarny i kształcił specjalistów w dziedzinie łączącej mechanikę, elektronikę, automatykę, optykę i metrologię – dziedzinie dotychczas umownie zwanej „mechaniką precyzyjną”.

Decyzja o zmianie nazwy Wydziału w 1996 r. na Wydział Mechatroniki była konsekwencją istotnych przemian, jakie następowały od chwili jego powstania – zarówno w zakresie dydaktyki, jak i prac badawczych, a także w jego strukturze organizacyjnej. W ciągu 50-letniego okresu rozwoju Wydziału, uprawiana na nim mechanika precyzyjna została wzbogacona o dalsze dyscypliny: robotykę, sensorykę, informatykę, fotonikę, mikromechanikę, mikronikę, technikę mikroprocesorową, a także o obszerne działy biocybernetyki i medycyny. Choć dyscypliny te są z pozoru tematycznie odległe, to jednak tworzą one spójną dziedzinę naukową – odpowiadającą definicji *MECHATRONIKI*. W wyniku przeobrażeń, jakie w tym okresie nastąpiły na Wydziale, również instytuty wydziałowe – odpowiednio do tych przeobrażeń – zmieniły swe nazwy.

Wydział Mechatroniki obecnie – to trzy instytuty, w których wyodrębnione są specjalistyczne zakłady. Według stanu w dniu 31.12.2016 r. na Wydziale zatrudnionych jest 186 pracowników, w tym 120 nauczycieli akademickich, w przeważającej większości absolwentów Wydziału.

W Radzie Wydziału obecnie mamy: 11 osób z tytułem naukowym profesora oraz 17 doktorów habilitowanych zatrudnionych na stanowiskach profesorów nadzwyczajnych PW, tj. razem 28 tzw. samodzielnych pracowników naukowo-dydaktycznych.

W roku ak. 2016/17 na Wydziale studiuje 1672 osoby, w tym 1078 osób na studiach stacjonarnych I stopnia i 295 osób na studiach stacjonarnych II stopnia, oraz 299 osób na studiach inżynierskich niestacjonarnych (w tym 118 osób na studiach internetowych). Ponadto mamy 69 osób na studiach doktoranckich.

W latach 1954–1962 Oddział MP ukończyło 306 inżynierów i magistrów inżynierów mechaników precyzyjnych, a w ciągu 54 lat istnienia Wydziału – dalszych 9146 inżynierów i magistrów inżynierów – mechaników precyzyjnych i mechatroników. Łącznie więc Oddział i Wydział ukończyło ponad 9,4 tys. absolwentów. Ponadto prowadzone na Wydziale studia podyplomowe ukończyło ok. 3 tys. uczestników – w większości pracowników zakładów i instytutów przemysłowych regionu warszawskiego.

Kształcenie wysoko wykwalifikowanych specjalistów na Wydziale Mechatroniki w Politechnice Warszawskiej jest warunkiem dalszego rozwoju zarówno Wydziału, jak i krajowych ośrodków badawczych przemysłu precyzyjnego, optycznego i elektronicznego. Z tego względu duże znaczenie mają promocje doktorskie i habilitacyjne.

W ciągu 54 lat Wydział MP/Mechatroniki wypromował 418 doktorów nauk technicznych, a następne 54 osoby mają wszczęte przewody doktorskie. Od chwili uzyskania w 1969 r. prawa przeprowadzania przewodów habilitacyjnych Wydział nadał 43 osobom stopień doktora habilitowanego. Kilkunastu absolwentów i doktorantów Wydziału uzyskało też tytuł naukowy profesora. Wykształcona na Wydziale kadra naukowa zatrudniona jest nie tylko na

macierzystym Wydziale, ale także w innych jednostkach naukowo-badawczych i uczelnianych, również zagranicznych.

Na ilustracji poniżej: pani Dziekan prof. dr hab. Natalia Golnik na tle głównego wejścia do gmachu Wydziału

Bibliografia

- [1] Praca zbiorowa: *50 lat Wydziałów Mechanicznych Politechniki Warszawskiej 1915–1965*. Wydawnictwa Politechniki Warszawskiej, Warszawa 1968, s. 245–280.
- [2] Praca zbiorowa: *150 lat szkolnictwa wyższego w Warszawie 1826–1976*. Wydawnictwa Politechniki Warszawskiej, Warszawa 1979.
- [3] Tryliński W.: *Mechatronika*. POMIARY AUTOMATYKA KONTROLA 1987, nr 11, s. 245–247.
- [4] Mrugalski Z.: *30 lat Wydziału Mechaniki Precyzyjnej Politechniki Warszawskiej*. POMIARY AUTOMATYKA KONTROLA 1992, nr 10, s. 225–229.
- [5] Praca zbiorowa pod red. Z. Mrugalskiego: *Mechatronika wczoraj i dziś. 35-lecie Wydziału*. Oficyna Wydawnicza Politechniki Warszawskiej, Warszawa 1997.
- [6] Praca zbiorowa pod red. Z. Mrugalskiego: *40 lat Wydziału Mechatroniki – d. Wydziału Mechaniki Precyzyjnej 1962 - 1992*. Oficyna Wydawnicza Politechniki Warszawskiej, Warszawa 2002.
- [7] Mrugalski Z.: *50 lat Wydziału Mechatroniki (d. Mechaniki precyzyjnej) 1962–2012*. Wyd. Wydział Mechatroniki Politechniki Warszawskiej, Warszawa 2012.
- [8] Mrugalski Z.: *Profesor Henryk Trebert (1906–1990). Twórca i pierwszy dziekan Wydziału Mechaniki Precyzyjnej/Mechatroniki Politechniki Warszawskiej*. Wydawnictwo Naukowe Instytutu Technologii Eksploatacji – PIB w Radomiu. Radom 2014.

Dziekani i prodziekani Wydziału Mechaniki Precyzyjnej/Mechatroniki w latach 1962–2017

Lata	Dziekan	Prodziekani
1962–1964	doc. Henryk Trebert	doc. Tadeusz Sawicki doc. Władysław Tryliński
1964–1966	doc. Henryk Trebert	doc. Tadeusz Sawicki doc. Władysław Tryliński
1966–1968	doc. Henryk Trebert	prof. Jerzy Lipka prof. Jan Matysiak prof. Zygmunt Zbichorski
1968–1971	prof. Jerzy Lipka	prof. Jan Matysiak doc. Janusz Majcher doc. Rajmund Trykozko
1971–1973	prof. Jan Matysiak	doc. Henryk Adamczyk doc. Rajmund Trykozko doc. Marek Żelazny
1973–1975	doc. Eugeniusz Ratajczyk	doc. Romuald Jóźwicki dr Waldemar Oleksiuk doc. Marek Żelazny
1975–1977	prof. Henryk Trebert	doc. Waldemar Oleksiuk doc. Zdzisław Mrugalski dr Mariusz Olszewski dr Kazimierz Markiewicz
1977–1978	doc. Waldemar Oleksiuk	doc. Zdzisław Mrugalski doc. Zdzisław Drozd dr Willi Mednis dr Kazimierz Markiewicz
1978–1981	doc. Waldemar Oleksiuk	prof. Janusz Majcher doc. Zdzisław Mrugalski dr Willi Mednis dr Kazimierz Markiewicz
1981–1982	prof. Janusz Majcher	doc. Zdzisław Mrugalski doc. Krzysztof Patorski dr Danuta Holejko dr Tadeusz Stańczak

1982–1984	doc. Zdzisław Mrugalski	doc. Janusz Jankowski doc. Krzysztof Patorski dr Danuta Holeyko dr Tadeusz Stańczak
1984–1987	doc. Zdzisław Mrugalski	doc. Janusz Jankowski doc. Jacek Kapkowski dr Danuta Holeyko dr Aleksander Skrzynecki
1987–1990	prof. Romuald Józwicki	doc. Grzegorz Pawlicki doc. Marek Żelazny (do 31.8.88) doc. K. Marciniak (od 1.9.88) dr Danuta Holeyko dr Aleksander Skrzynecki
1990–1993	doc. Grzegorz Pawlicki	prof. Jacek Kapkowski dr Danuta Holeyko dr Krzysztof Lewenstein
1993–1996	prof. Grzegorz Pawlicki	dr hab. Ryszard Jabłoński (do 31.03.94) doc. Jerzy Kurek (od. 1.04.94) dr Danuta Holeyko dr Krzysztof Lewenstein
1996–1999	prof. Eugeniusz Ratajczyk	prof. Jerzy Kurek dr Janusz Igielski dr Jan Orzechowski
1999–2002	prof. Eugeniusz Ratajczyk	prof. Jerzy Kurek prof. Małgorzata Kujawińska dr Danuta Jasińska-Choromańska
2002–2005	prof. Jerzy Kurek	prof. Adam Bieńkowski dr hab. Danuta Jasińska-Choromańska dr Krzysztof Lewenstein
2005–2008	prof. Krzysztof Lewenstein	prof. Adam Bieńkowski dr Maciej Bodnicki dr Leszek Wawrzyniuk
2008–2012	prof. Krzysztof Lewenstein	prof. Krzysztof Cieślcki dr Maciej Bodnicki dr Leszek Wawrzyniuk
2012–2016	prof. Natalia Golnik	prof. Krzysztof Cieślcki dr Adam Styk dr Ksawery Szykiedans
2016–2020	prof. Natalia Golnik	prof. Maciej Kościelny dr Adam Styk dr Ksawery Szykiedans

Skrócone kalendarium Wydziału Mechaniki Precyzyjnej/Mechatroniki

1953

1 września 1953 r. na Wydziale Mechaniczno-Technologicznym został utworzony Oddział Mechaniki Precyzyjnej z trzema katedrami: Katedrą Optyki, Katedrą Przyrządów Precyzyjnych i Katedrą Metrologii Technicznej.

1955

Pierwszym absolwentem kursu inżynierskiego Oddziału MP był inż. Piotr Matejuk (egzamin dyplomowy odbył się w dniu 6.06.1955 r.)

1956

Pierwszymi absolwentami studiów magisterskich (czerwiec 1956 r.) byli m.in.: mgr inż. Romuald Józwicki, mgr inż. Jerzy Kręcisz, mgr inż. Zdzisław Mrugalski, mgr inż. Stefan Surdy, mgr inż. Andrzej Szwedowski.

1960

W listopadzie 1960 roku z dotychczasowej Katedry Przyrządów Precyzyjnych zostały utworzone trzy nowe katedry: **Katedra Konstrukcji Przyrządów Precyzyjnych** (kierownik – doc. W. Tryliński), **Katedra Technologii Przyrządów Precyzyjnych** (kierownik – doc. H. Trebert) i **Katedra Automatyki Mechanicznej** (kierownik – doc. H.J. Leśkiewicz).

1962

Z dniem 1.10.1962 r. w Politechnice Warszawskiej został utworzony **Wydział Mechaniki Precyzyjnej**. Pierwszym dziekanem Wydziału został doc. Henryk Trebert, który pełnił tę funkcję przez trzy kadencje (1962–1968). Pierwsze posiedzenie Rady Wydziału MP odbyło się 3.10.1962 r. Początkowo w skład Wydziału MP wchodziło 11 katedr.

1966

Oddanie do użytku pierwszego budynku wydziałowego („niskiego”) o kubaturze ok. 20 000 m³, przy ul. Narbutta 87, co złagodziło trudną sytuację lokalową Wydziału.

1970

Wykończenie drugiego budynku („wysokiego”) o kubaturze ok. 30 000 m³, przy ul. Chodkiewicza 8.

W 1970 roku nastąpiła zmiana struktury organizacyjnej PW. Na Wydziale Mechaniki Precyzyjnej dwie katedry przeniesiono na inne wydziały, a z pozostałych utworzono cztery Instytuty:

- **Instytut Automatyki Przemysłowej** – dyrektor prof. dr inż. Henryk J. Leśkiewicz,
- **Instytut Budowy Sprzętu Precyzyjnego i Elektronicznego** – dyrektor doc. H. Trebert,
- **Instytut Konstrukcji Przyrządów Precyzyjnych i Optycznych** – dyrektor prof. dr inż. J. Lipka,
- **Instytut Metrologii i Budowy Przyrządów Pomiarowych** – dyrektor prof. E. Wolniewicz.

1972

Obchody 10-lecia Wydziału połączone z I Zjazdem Absolwentów (w Jabłonie).

1973

Od 1.09.1973 r. sekretarzem RW został dr inż. Krzysztof Paprocki, który pełnił tę funkcję przez 29 lat (do 2002 roku).

1977

W grudniu 1977 r. odbyły się uroczystości 15-lecia Wydziału MP połączone z jubileuszem pracy zawodowej i naukowej profesorów: Henryka Treberta i Władysława Trylińskiego. Z tej okazji odbył się też II Zjazd Absolwentów Wydziału.

1981

Jesienią 1981 r. proces dydaktyczny na Wydziale został poważnie zakłócony strajkami studenckimi (okupacja gmachów MP przez strajkujących studentów trwała od 19.11. do 9.12.1981 r.). Dalsza przerwa w zajęciach (od 14.12.1981 r. do 19.1.1982 r.) została spowodowana wprowadzeniem przez władze PRL stanu wojennego.

1987

W czerwcu 1987 r. odbyły się uroczystości związane z 25-leciem Wydziału MP. Na uroczystym posiedzeniu Rady Wydziału MP pod przewodnictwem ówczesnego dziekana doc. Z. Mrugalskiego w Małej Auli Gmachu Głównego PW z udziałem Rektora i licznych zaproszonych gości, główny organizator i pierwszy dziekan Wydziału – prof. Henryk Trebert w swym przemówieniu okolicznościowym stwierdził, że nazwa Mechanika Precyzyjna już nie odpowiada aktualnemu profilowi Wydziału i zaproponował nową nazwę **Wydział Mechatroniki**. Jednak dopiero po dziewięciu latach (w sześć lat po śmierci Profesora) – w marcu 1996 roku Rada Wydziału mając na uwadze przemiany, jakie nastąpiły na Wydziale, podjęła uchwałę o przyjęciu tej nazwy.

Z okazji 25-lecia Wydziału w Klubie Studenckim „Stodoła” odbył się kolejny – III Zjazd Absolwentów Wydziału.

1988

W październiku 1988 r., 35 lat od chwili powstania Oddziału MP, odbyło się spotkanie z prof. H. Trebertem pierwszego rocznika byłych studentów, którzy w 1953 r. rozpoczęli studia na III roku tego Oddziału.

1990

Wielką stratą dla Wydziału MP było odejście głównego jego twórcy prof. Henryka Treberta (zmarł nagle 12.03.1990 r.).

1992

W październiku 1992 r. odbyły się uroczystości 30-lecia Wydziału MP i związany z tą rocznicą IV Zjazd Absolwentów.

1995

W lutym 1995 r. odbyła się uroczystość związana z zakończeniem pracy w dziekanacie wielce zasłużonej dla Wydziału pani Stanisławy Hawrat – prowadzącej sprawę Oddziału MP jeszcze w dziekanacie Wydziału MT, a następnie kierowniczką dziekanatu Wydziału MP od chwili jego powstania.

1996

W marcu 1996 r. Rada Wydziału MP, zgodnie z propozycją przedstawioną przez powołany przez dziekana prof. G. Pawlickiego zespół pod przewodnictwem prof. Z. Mrugalskiego, podjęła uchwałę o zmianie nazwy Wydziału na **Wydział Mechatroniki**. Uchwała ta została przyjęta również przez Senat PW. Nowa nazwa Wydziału obowiązuje od 1.10.1996 roku.

1997

W czerwcu 1997 r. odbyły się uroczystości związane z 35. rocznicą powstania Wydziału MP. W ramach tych uroczystości audytorium „6” otrzymało imię profesora Henryka Treberta, a przy wejściu do tego audytorium – z udziałem pani profesorowej Janiny Trebertowej – została odsłonięta tablica pamiątkowa z popiersiem prof. H. Treberta (z fajką). W tym samym dniu absolwenci Wydziału spotkali się w Klubie „Stodoła” na kolejnym V Zjeździe Absolwentów.

2002

W czerwcu 2002 r. pod przewodnictwem dziekana prof. E. Ratajczyka odbyły się uroczystości związane z 40. rocznicą powstania naszego Wydziału: w środę 12.06.2002 r. odbyło się uroczyste posiedzenie Rady Wydziału – z udziałem zaproszonych gości, a w piątek 14.06.2002 r. został zorganizowany kolejny – VI Zjazd Absolwentów Wydziału.

2003

1 października 2003 r. przypadała 50. rocznica powstania Oddziału MP w PW. Z tej okazji, zgodnie z propozycją przewodniczącego Komisji RW ds. Historii i Tradycji Wydziału prof. Z. Mrugalskiego, dziekan prof. J. Kurek zaprosił absolwentów, którzy jako pierw-

szy rocznik 1.10.1953 r. rozpoczęli studia na nowo utworzonym Oddziale MP. Spośród 73 osób, które wtedy rozpoczęły studia na Oddz. MP, na spotkanie przybyło 34 kolegów (w tym jedna koleżanka).

2006

Dzięki staraniom dziekana prof. K. Lewensteina w 2006 r. Wydział uzyskał fundusze na wymianę wszystkich okien i zmianę elewacji obu gmachów oraz przebudowę wejścia w budynku wysokim. Inwestycja ta została zakończona w połowie 2007 roku.

2007

W maju 2007 r. odbyły się uroczystości związane z 45. rocznicą powstania Wydziału. Z tej okazji został zorganizowany kolejny VII Zjazd Absolwentów.

2008

Zgodnie z nowym Statutem PW została wprowadzona zmiana w strukturze organizacyjnej Wydziału: od 1.09.2008 r. nastąpiło połączenie dwóch instytutów: Instytutu Inżynierii Precyzyjnej i Biomedycznej oraz Instytutu Metrologii i Systemów Pomiarowych. Dla nowej jednostki przyjęto nazwę **Instytut Metrologii i Inżynierii Biomedycznej**. Jego dyrektorem został prof. dr hab. inż. Tadeusz Pałko.

2012

Z okazji przypadającej w 2012 r. 50. rocznicy powstania Wydziału 27.06.2012 r. odbyło się uroczyste posiedzenie Rady Wydziału. Z tej okazji odbył się też kolejny VIII Zjazd Absolwentów w Klubie „Stodoła”. Ponadto został wybity przez Mennicę Państwową medal pamiątkowy (inicjatorem wybicia medalu i autorem jego koncepcji plastycznej był absolwent Wydziału dr inż. Janusz Piskorz).

2013

Gruntowna przebudowa i modernizacja pomieszczeń dziekanatu Wydziału.

2015

Wydział Mechatroniki brał aktywny udział w uroczystościach 100-lecia odnowienia nauczania w języku polskim na Politechnice Warszawskiej. W ramach roku jubileuszowego w listopadzie odbyło się uroczyste posiedzenie Rady Wydziału w Małej Auli Gmachu Głównego PW. Z tej też okazji ukazało się pierwsze wydanie książki *Dziekani Wydziału Mechaniki Precyzyjnej/Mechatroniki PW*.

2017

W 55. rocznicę powstania Wydziału w październiku, oprócz oficjalnych uroczystości wydziałowych, planowany jest kolejny IX Zjazd Absolwentów w Klubie „Stodoła”.

Opracował: Zdzisław Mrugalski

W roku 2015 mija 100 lat od chwili utworzenia Politechniki Warszawskiej. Więcej niż połowę tego stulecia liczy sobie **WYDZIAŁ MECHANIKI PRECYZYJNEJ/MECHATRONIKI**, który powstał w 1962 roku z przekształcenia utworzonego już w 1953 roku **Oddziału Mechaniki Precyzyjnej** na Wydziale Mechaniczno-Technologicznym PW.

Organizatorem Oddziału MP i pierwszym dziekanem Wydziału był **prof. Henryk Trebert**, a głównymi współtwórcami Oddziału i Wydziału MP byli: prof. Jan Matysiak, prof. Władysław Tryliński i prof. Eugeniusz Wolniewicz. Szefową dziekanatu od chwili jego powstania przez wiele lat była pani Stanisława Hawrat.

Historię i dorobek Wydziału MP oraz sylwetki ludzi, którzy ten wydział tworzyli, bardziej szczegółowo przedstawiono w publikacjach okolicznościowych wydawanych z okazji okrągłych rocznic powstania Wydziału. W niniejszym opracowaniu postanowiono jednak zamieścić choćby zwięzłe informacje poświęcone zarówno głównemu organizatorowi i pierwszemu dziekanowi naszego Wydziału – **profesorowi Henrykowi Trebertowi**, jak i pozostałym dziekanom. Wszyscy oni są szczególnie zasłużeni w rozwoju naszego Wydziału.